

การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พริยพงศ์ ธรรมมาพิชยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

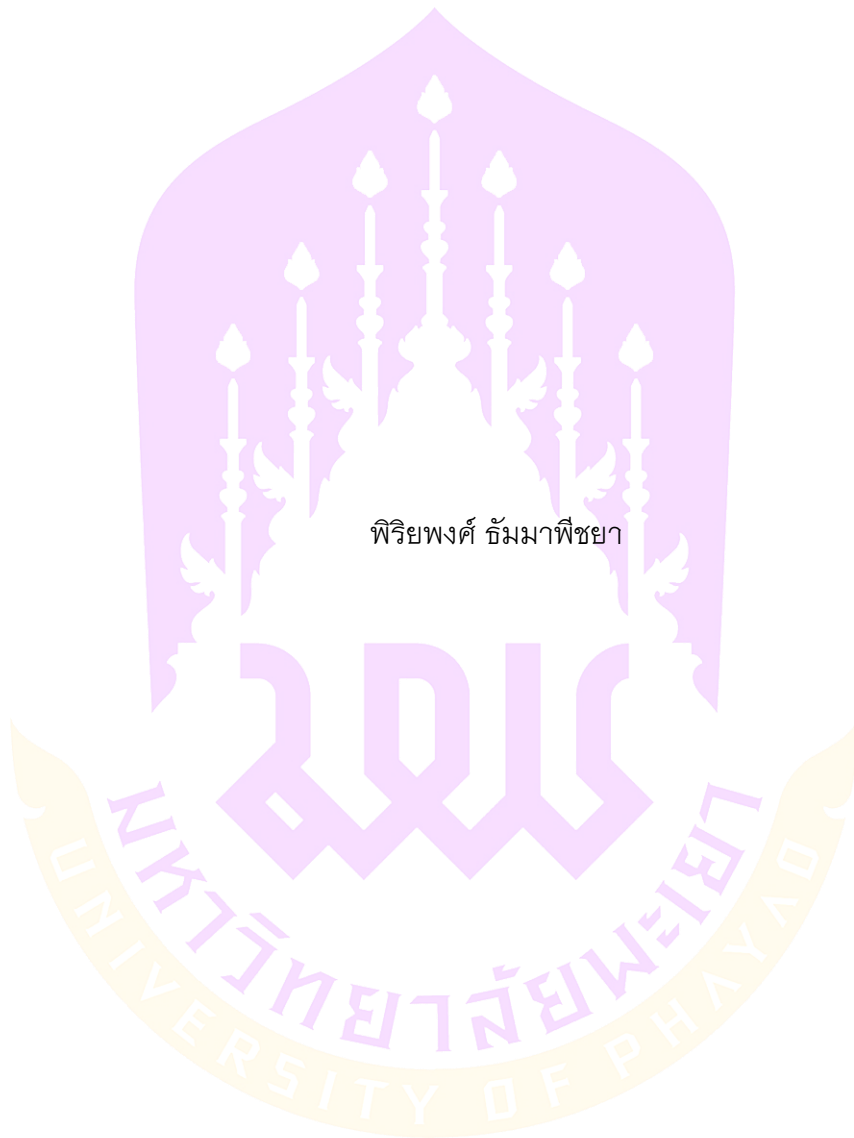
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE CURRICULUM ADMINISTRATION OF THE MUSIC CLASSROOM PROGRAM
IN SECONDARY SCHOOLS, UNDER THE OFFICE OF THE BASIC
EDUCATION COMMISSION

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ของ พริยพงศ์ คุ้มมาพืชยา

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตรูประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ดร. ธารารัตน์ มาลัยแก้ว)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชิดาวัลย์ อุ่นกอง)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	พิริยพงศ์ ธัมมาพิชยา, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2564
อาจารย์ที่	ดร. ชารารัตน์ มาลัยเถาว์
ปรึกษา:	
คำสำคัญ:	การบริหาร, หลักสูตร, โครงการห้องเรียนดนตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากประชากรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 โรงเรียน จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร ด้านการสร้างความสะดวกคล่องของหลักสูตร ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศหลักสูตร

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารหลักสูตรในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Title: THE CURRICULUM ADMINISTRATION OF THE MUSIC CLASSROOM PROGRAM
IN SECONDARY SCHOOLS, UNDER THE OFFICE OF THE BASIC
EDUCATION COMMISSION

Author: Piriyapong Tammaphuechaya, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration),
University of Phayao, 2021

Advisor: Dr. Thararat Malaitao

Keywords: Administration, Curriculum, Music Classroom Program

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the curriculum administration of the music classroom program in secondary schools, under the office of the basic education commission, 2) to compare the curriculum administration of the music classroom program in secondary schools, under the office of the basic education commission, classified by the size of the educational institution; the samples used in research were obtained from a specific randomized sample, from the population of 20 participating schools ; sample group was 300 people, the tool used as a 5-level estimation scale model based on the Likert model. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, and the statistic used to test the hypothesis using the t-test. The results showed that

1. The curriculum administration of the music classroom program in secondary schools in all 5 aspects found that the overall level was at a high level, and when considering each aspect found that all aspects of curriculum administration were at a high level, the aspect with the highest average was the aspect of the preparation of educational institutions, followed by the aspect of curriculum development into practice. the curriculum administration assessment, curriculum consistency, respectively; The aspect with the lowest average was curriculum supervision

2. The results of a comparative analysis of the curriculum administration of the music classroom program in secondary schools, classified by school sizes, found that extra-large schools and large schools had overall curriculum administration, and each aspect was significantly different at the .01 level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำอย่างดี ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้สมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ดร.วรารัตน์ วรวิทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีสากล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดร.ชฎานิตย์ ยิ้มสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ ดร.ณัฐพงศ์ ปันดอนทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ที่ได้กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ ดร.ธารรัตน์ มาลัยเกอว อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยดูแลเอาใจใส่งานวิจัยของข้าพเจ้าเป็นอย่างดี รวมทั้งให้คำแนะนำข้าพเจ้าในทุก ๆ เรื่อง

ขอขอบคุณผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี สพฐ. ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของข้าพเจ้า สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณนางทิพพา ใจใหญ่ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสบจางวิทยา ที่ช่วยสนับสนุนและอนุญาตให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในครั้งนี้ และขอขอบคุณ นางสาวภทรกรณ์ บุญยงค์ ผู้ที่คอยช่วยสนับสนุนในการศึกษาของข้าพเจ้าตลอดมา

และขอขอบคุณบิดามารดาของข้าพเจ้า ที่คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนข้าพเจ้าในทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการศึกษา เพราะท่านเล็งเห็นว่า การศึกษาจะช่วยพัฒนา ช่วยสร้างคน และคนจะช่วยพัฒนา ช่วยสร้างชาติได้ต่อไป สุดท้ายขอขอบคุณในความมุมานะของข้าพเจ้าเองที่สู้สุดส่ำห์และเชื่อมั่นในตนเองจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

พิริยพงศ์ ธิ้มมาพิชยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การบริหารการศึกษา.....	9
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร.....	35
โครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
กรอบแนวคิดการวิจัย	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	64
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	65
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	66
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ t (t-test).....	77
บทที่ 5 บทสรุป	79
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	91
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....	92
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	99
ภาคผนวก ง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ค่าความเชื่อมั่น)	107
ประวัติผู้วิจัย	110

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน	65
ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและรายด้าน.....	66
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	67
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ.....	69
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร	71
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนิเทศหลักสูตร.....	74
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร	76
ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	77

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	58
-------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาวิชาดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นอยู่กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 โดยวิชาดนตรีปรากฏอยู่ในสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี และสาระนาฏศิลป์ ด้วยแต่ละวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนี้ จำเป็นต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นอย่างมาก เหตุเพราะเป็นวิชาที่มุ่งเน้นการปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และทักษะตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่มีการกำหนดไว้ การจัดสรรเวลาเรียนในปัจจุบัน สำหรับรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการจัดเวลาเรียนให้ 240 ชั่วโมงต่อช่วงชั้น และในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการจัดเวลาเรียนให้ 120 ชั่วโมงต่อช่วงชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ด้วยเวลาเรียนที่ถูกกำหนดมาจากโครงสร้างของหลักสูตรนั้น มีเวลาไม่เพียงพอที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งไม่สามารถที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถที่แฝงอยู่ในแต่ละคนได้ในบางสถานศึกษานั้นทราบถึงปัญหานี้ดี จึงได้ปรับเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตร ในรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยจัดเพิ่มรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เพิ่มขึ้นในรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการศึกษามากขึ้น เมื่อมีเวลาในการศึกษามากขึ้น ย่อมทำให้ผู้สอนสามารถคัดกรองนักเรียนที่มีความสนใจเป็นพิเศษในสาระวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะว่า ผู้เรียนคนใดที่มีความสามารถพิเศษแตกต่างกับผู้เรียนโดยทั่วไปได้ (ฉัตรรัตน์ ศักดิ์วีระกุล, 2556)

สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นสิ่งที่หลายประเทศให้ความสนใจและจัดให้มีการศึกษารูปแบบนี้มาเป็นระยะยาวนาน ในประเทศไทยมีแนวคิดในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 (วรรค 4) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น มาตรา 24 (วรรค 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษนั้น จำเป็นจะต้องเข้าใจ

ในความหมายของผู้มีความสามารถพิเศษ จึงจะสามารถจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมตรงตามความสนใจและความถนัดของผู้มีความสามารถพิเศษนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษว่า หมายถึง เด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอื่นที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน สำหรับความสามารถทางดนตรี ถือได้ว่า เป็นหนึ่งในความสามารถพิเศษประการหนึ่งที่เป็นจะต้องจัดการศึกษาโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี ได้ศึกษาเล่าเรียนตามความสนใจและความถนัด เช่นเดียวกับผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดตั้งโครงการสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีนี้ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการห้องเรียนดนตรี”

โครงการห้องเรียนดนตรี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้น เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่ จำนวนครูดนตรีและสถานศึกษาที่มีประวัติเคยได้รับรางวัลทางด้านดนตรี ได้เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี โดยโครงการห้องเรียนดนตรีนี้มีระยะเวลาในการดำเนินการอยู่ 2 ระยะ ในระยะที่ 1 ปีการศึกษา 2560 กระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ 1) โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี 2) โรงเรียนสุโขทัยไกลไกล จังหวัดนราธิวาส 3) โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา ต่อมาในปีการศึกษา 2561 ได้ขยายไปสู่โรงเรียนใน 3 ภูมิภาค จำนวน 3 โรงเรียน และในระยะที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ได้ขยายโครงการครอบคลุมทุกภาคภูมิภาค จำนวน 14 โรงเรียน รวมโรงเรียนในโครงการทั้งสิ้น 20 โรงเรียน โดยวัตถุประสงค์ของโครงการห้องเรียนดนตรีนั้น เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดและได้รับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ รวมถึงสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนากับหน่วยงานและองค์กรทางการศึกษา ในการพัฒนาและส่งต่อนักเรียน ผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพทางด้านดนตรีต่อไปในอนาคต

ถึงแม้ว่า กระทรวงศึกษาธิการจะสนับสนุนงบประมาณในเรื่องต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการห้องเรียนดนตรี อาทิ การสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ การสนับสนุนด้านครุภัณฑ์ดนตรี การสนับสนุนด้านบุคลากรเพื่อการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี แต่เรื่องของการจัดทำหลักสูตรเพื่อใช้ในการในโครงการห้องเรียนดนตรีนั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ให้อิสระกับโรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ ในการที่จะจัดทำหลักสูตรสำหรับโครงการห้องเรียนดนตรี เพื่อใช้และเพื่อให้เป็นไปเฉพาะตามแต่ละบริบทของแต่ละโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นภารกิจที่สำคัญของทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำเป็นต้องปฏิบัติ การบริหารหลักสูตรถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้อำนวยการหลักสูตรหรือผู้จัดการหลักสูตร เป็นองค์ประกอบสำคัญของขั้นตอนในการนำแนวคิด ทฤษฎีความเชื่อเกี่ยวกับการศึกษาสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา โดยที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะบรรลุผลหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรับรู้เรื่องราวและเข้าใจในการบริหารหลักสูตรของโรงเรียน

ในการจะนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการบริหารจัดการที่ดี มีสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ตรงตามเป้าหมายของการจัดการการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เรียน เพราะผู้เรียนถือเป็นผลผลิตของการบริหารหลักสูตร จึงควรที่จะมีการติดตามผลและทบทวนศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ทั้งนี้เพื่อให้ทราบผลของการบริหารโครงการห้องเรียนดนตรี ว่าที่ผ่านมามีแนวโน้มไปในทิศทางใด ควรที่จะมีการเสริมจุดแข็งหรือการแก้ไขจุดด้อยในด้านใด บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างไร

สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรที่ผ่านมามีการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป เช่น 1) เสาวนีย์ นวลน้อย (2559) ได้วิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 2) น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ 3) วสุ อังศุเกียรติถาวร (2561) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 4) ชุตติมา วาปีทะ (2563) ได้วิจัย เรื่อง การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

โรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลอุบลราชธานี เป็นต้น จากงานวิจัยที่กล่าวมา แม้ว่าจะเป็น การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการบริหารหลักสูตรเช่นเดียวกัน แต่ประเด็นในการศึกษาของ แต่ละงานวิจัย รวมถึงขอบเขตของการวิจัยนั้น มีความแตกต่างกัน และจากการทบทวน วรรณกรรม ทำให้ผู้วิจัย พบว่า ประเด็นการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ยังไม่ปรากฏพบว่ามี การวิจัยแต่อย่างใด ดังนั้น การวิจัยการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียน ดนตรี จึงเป็นการวิจัยที่จะแสดงให้เห็นถึงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร ในอีกประเด็นหนึ่ง ที่มีความน่าสนใจและจะทำให้การวิจัยการบริหารหลักสูตร มีประเด็น ในการศึกษาเพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่ง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผลการวิจัย จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่ มี ความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาที่มีความพร้อม ถึงแม้จะไม่ได้เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรีก็ตาม ในการที่ จัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยนี้ ศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยขอบเขตด้านเนื้อหาเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตร จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ การบริหารหลักสูตร (วัชรีย์ บุรณสิงห์, 2544) แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (กรมวิชาการ, 2548) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) การจัดการหลักสูตรและการสอน (สำลี ทองฉิว, 2553) การจัดการหลักสูตรและการสอน (ไพฑูรย์ สิ้นลาร์ตัน, 2554) และภาวะผู้นำทางหลักสูตร (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2562) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวแปรที่มีลักษณะร่วมกัน และเลือกตัวแปรนั้นมาพัฒนาเป็นขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อทำการศึกษาในงานวิจัยนี้ด้วยกัน 5 ด้าน ดังนี้ คือ

- 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ
- 3) การสร้างความสำเร็จของหลักสูตร
- 4) การนิเทศหลักสูตร
- 5) การประเมินผลการบริหารหลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรีทั้ง 20 โรงเรียน เป็นประชากรจำนวน 2,757 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดนตรี หัวหน้าโครงการห้องเรียนดนตรี หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ และครูดนตรี โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากประชากรจำนวน 2,757 คน ทั้งหมด 20 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 300 คน

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ด้าน ดังนี้ คือ

- 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ
- 3) การสร้างความสำเร็จของหลักสูตร
- 4) การนิเทศหลักสูตร และ
- 5) การประเมินผลการบริหารหลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

โครงการห้องเรียนดนตรี หมายถึง โครงการที่จัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยกระทรวงฯ ได้มอบเป็นนโยบายให้กับโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาดนตรี ให้จัดห้องเรียนพิเศษทางดนตรีขึ้น สำหรับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ได้มาจากการคัดเลือกของกระทรวงศึกษาธิการ และการสมัครเข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี จำนวน 20 โรงเรียน จากทั่วประเทศ

การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตรดนตรี ไปสู่การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการบริหารหลักสูตร โดยโรงเรียนทำการวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบหลักสูตร/สร้างหลักสูตร สร้างความเข้าใจหลักสูตร และวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ในด้านงบประมาณ โรงเรียนดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหาร ในด้านบุคลากร โรงเรียนจัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน ส่วนในด้านทั่วไป โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องและต้องใช้ในหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ การศึกษาบริบทหรือสภาพแวดล้อม การวางแผน การนำไปใช้และการประเมินผล สำหรับการดำเนินการนั้น จะดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการไม่แยกส่วน และในการดำเนินการ ผู้บริหารให้การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และพิจารณาการออกแบบหลักสูตรทั้งในระดับกว้าง และในระดับห้องเรียน พร้อมทั้งประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ทั้งในระดับกว้าง ซึ่งเป็นการศึกษาบริบทหรือสภาพความต้องการของสังคมไทยและสังคมโลก และต้องใช้แนวคิดทางปรัชญา จิตวิทยาและสังคมวิทยาที่สามารถปฏิบัติได้อย่างจริง มาช่วยกลั่นกรองเพื่อให้ได้ทิศทางของการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาหรือของหลักสูตร อันจะนำไปสู่การกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา และรายวิชาต่อไป ส่วนในระดับลงสู่ห้องเรียน เป็นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา ซึ่งมีความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

การสร้างความสำเร็จของหลักสูตร หมายถึง ขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นการสร้างความสอดคล้องกันของการเขียนหลักสูตร การสอนตามหลักสูตร และการทดสอบหรือประเมินผลตามหลักสูตรที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้ คือ 1) การเขียนหลักสูตร เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนและครูบรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการวัดประเมินผล ข้อเสนอแนะวิธีการสอน และแหล่งเรียนรู้ เช่น เป้าหมายหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้สอดคล้องกัน หน่วยการเรียนรู้ จะช่วยให้ครูพัฒนาและนำไปวางแผนปฏิบัติการประจำปี ช่วยให้ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้ มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือพัฒนาบรรยากาศการทำงานของครูแบบมืออาชีพ 2) การสอนตามหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรสู่การจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะแนวทางการสอนจากหลักสูตรที่เขียนขึ้น เช่น ครูนำเนื้อหาในหลักสูตรมาวางแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ มีโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การทดสอบตามหลักสูตร เป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตามที่ได้เขียนไว้ในหลักสูตรและการสอนอย่างสอดคล้องกัน เช่น มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร เป็นต้น

การนิเทศหลักสูตร หมายถึง กระบวนการสร้างความร่วมมือกันของผู้บริหารและครู เพื่อพัฒนาวิชาชีพ มีการสนับสนุนสื่อ วัสดุและอุปกรณ์การสอน เพื่อให้การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการสนับสนุนหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม กำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ มีกิจกรรมการนิเทศกำกับติดตามที่หลากหลายที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ระบุระยะเวลาการดำเนินการ และกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ทั้งนี้ใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรอื่นในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีแนวทางการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และรายงานผลการดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นระยะ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตร และการสอนให้เหมาะสม

การประเมินผลการบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร โดยการประเมินผลนั้น มีความครอบคลุมถึงการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติของนักเรียนและตัวหลักสูตร การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนและ

การบริหารโรงเรียน ไม่ได้เน้นเฉพาะจุดหมายปลายทางของการพัฒนาเพียงเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การประเมินเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ไม่เพียงแต่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังคงต้องมองไปสู่ออนาคต ดังนั้น ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตรจึงต้องทำความเข้าใจในแนวคิดการประเมิน เพื่อที่จะสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาในงานวิจัยนี้โดยแบ่งออกเป็น 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี ให้มีประสิทธิภาพและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ผลจากการวิจัยจะนำไปเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาที่มีความพร้อม ถึงแม้จะไม่ได้เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรีก็ตาม ในการที่จัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีได้ต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การบริหารการศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
  - 1.2 ลักษณะของการบริหารการศึกษา
  - 1.3 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
  - 2.1 ความหมายของหลักสูตร
  - 2.2 ความหมายของการบริหารหลักสูตร
  - 2.3 กระบวนการบริหารหลักสูตร
3. โครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหารการศึกษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาในส่วนนี้ นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับ
ความหมายของการบริหารการศึกษา ลักษณะของการบริหารการศึกษาและการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ความหมายของการบริหารการศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

ภิญโญ สาร (2516) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ
ที่บุคคลต่าง ๆ ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่
บุคลิกภาพ ความสามารถ ความประพฤติ เพื่อให้มีค่านิยมที่ตรงกับความต้องการของสังคม
โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการเลือกสรร และควบคุมสิ่งแวดล้อมให้แสดงปฏิกิริยา
ต่อบุคคลเพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมาย

เมธี ปิณฑานนท์ (2525) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์ และศิลป์ในการดำเนินการหรือให้บริการด้านการปกครอง การเรียนการสอน และการปรับปรุง แก้ไขเกี่ยวกับภารกิจการศึกษา ร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยดี มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2529) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารศึกษา หมายถึง กิจกรรมการจัดการศึกษาทุกอย่างที่ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับศึกษาร่วมมือ กระทำเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เจริญเติบโตทุก ๆ ด้าน และในกระบวนการจัดกิจกรรมนั้น มีการใช้ทรัพยากร การบริหาร คือ เงิน วัสดุ และวิธีการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กิติมา ปรีดีดิลก (2532) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จะจัดดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความพยายามที่จะจัดดำเนินงานทุกอย่างเกี่ยวกับการศึกษา โดยมีผลผลิต คือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพในที่สุด

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542) การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคมโดยระบบการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัย ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่และคำว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน สถาบันและสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและตามประกาศ กระทรวง

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา หมายถึง การบริหารองค์การหรือหน่วยงานใด ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะ เป็นของรัฐหรือเอกชน มูลนิธิหรือ

สมาคม เมื่อก่อตั้งขึ้นแล้ว จำเป็นต้องมีการจัดโครงสร้างต่าง ๆ ภายในให้เหมาะสมและเป็นระเบียบ รวมทั้งดำเนินการตามกระบวนการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความเจริญก้าวหน้า และการบรรลุเป้าหมายขององค์การหรือหน่วยงานนั้น

สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558) ได้ให้ความหมายของการบริหาร การศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้ กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิด ความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

สรุปความหมายของการบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถและความเป็นคนดีที่หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มี คุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียน การสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า การบริหารการศึกษา

ลักษณะของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษามีลักษณะแตกต่างจากการบริหารประเภทอื่น ๆ (บุญชม ศรี สะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด, 2554) ในด้านเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ เทคนิค การบริหารและการประเมินผล กล่าวคือ เป้าหมายสำคัญของการบริหารการศึกษา คือ การเน้นที่จะพัฒนาบุคลิกภาพและความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม พัฒนาคุณภาพ การศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ ส่งเสริมให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ต่างจากการบริหารธุรกิจ ซึ่งเน้นหนักที่ผลกำไร การบริหารการปกครองเน้นหนักในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและการป้องกัน ประเทศ ในด้านเทคนิควิธีการในการบริหารการศึกษา จะเป็นการชักชวน โน้มน้าวให้คนเห็น ความสำคัญของการศึกษา เน้นการติดต่อสื่อสารในองค์การที่เปิดกว้างและมีอิสระมากกว่า การบริหารประเภทอื่น ส่วนด้านการประเมินผลซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการประเมิน บุคลิกภาพ การเรียนรู้ ทักษะ และพัฒนาด้านความสัมพันธ์ของคน ซึ่งมีความซับซ้อนและ ต้องอาศัยเวลา ไม่ได้ผลทันทีทันใด และเห็นได้ชัดเหมือนการบริหารประเภทอื่น ๆ

ธีระ รุญเจริญ (2557) ได้กล่าวถึงลักษณะของการบริหารการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปได้ดังนี้

1. เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม/การบริหารโดยองค์คณะบุคคลทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
2. เป็นการบริหารที่เน้นการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยเป็นการศึกษาที่ให้ทุกคน ทุกฝ่าย ทุกองค์กรมีส่วนร่วม เป็นการศึกษาที่มีหลักการ แนวทาง รูปแบบที่ชัดเจน และเน้นการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยี
3. เป็นการบริหารที่ใช้บุคลากรมืออาชีพ (Professional) มีลักษณะเฉพาะ เช่น วิทยาลัยคณบดี เป็นผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รวมทั้งมีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ
4. เป็นการบริหารที่ต้องมีการตรวจสอบและประเมินตามมาตรฐาน ทั้งภายใน โดยหน่วยงาน และภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
5. เป็นการบริหารที่เน้นเป็นพิเศษที่สถานศึกษาหรือโรงเรียนและใช้การกระจายอำนาจทางการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ บริหารทั่วไป งบประมาณ บุคลากรและวิชาการ
6. เป็นการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่ระดับท้องถิ่น คือ เขตพื้นที่การศึกษา องค์การกลางในด้านการบริหารงานบุคคล
7. เป็นการบริหารที่อาศัยองค์การวิชาชีพ ได้แก่ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์การกลางในด้านการบริหารงานบุคคล
8. เน้นคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพมากขึ้น
9. เป็นการบริหารที่เน้นความทัดเทียมกันในด้านปริมาณ (ประชากร จำนวนโรงเรียน ภูมิภาค ประเทศ การคมนาคม) และด้านงบประมาณ (ค่าใช้จ่ายรายหัว)
10. เป็นการบริหารที่ต้องประกันคุณภาพให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มีผลบังคับให้กระทรวงศึกษาธิการปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2560) โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ คือ ตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดขอบข่ายภารกิจการศึกษาของชาติ โดยมีการกระจายอำนาจการบริหารงานการศึกษา 4 ด้าน ให้สถานศึกษา คือ 1) งานวิชาการ 2) งานงบประมาณ 3) งานบุคลากร 4) งานบริหารทั่วไป ดังนี้

1. งานบริหารวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ มีหลักการ แนวคิด ขอบข่ายและภารกิจ และบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

หลักการแนวคิด

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายึดหลัก 4 ประการดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเอง ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)

3. ให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร โดยให้ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย และเนื้อหาของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน โดยจัดให้มีตัวชี้วัดคุณภาพ การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษา

ขอบข่ายและภารกิจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกระจายอำนาจขอบข่ายและภารกิจให้สถานศึกษา 12 งาน ดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. งานการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
4. งานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. งานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
6. งานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. งานนิเทศการศึกษา (ภายใน)
8. งานการแนะแนวการศึกษา

9. งานการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน
10. งานการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. งานการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการในสถาบันอื่น ๆ
12. งานการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ครอบครัว และองค์กรทางการศึกษาอื่น ๆ

บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของสถานศึกษา

ในแต่ละขอบข่ายงานวิชาการ สถานศึกษาต้องปฏิบัติดังนี้

1. งานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องดำเนินการ 4 ประการ ดังนี้
  - 1.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดยดำเนินการดังนี้ คือ
    - 1.1.1 จัดทำการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น
    - 1.1.2 ทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และมีความรู้และความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
    - 1.1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
    - 1.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกยิ่งขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาในด้านต่อไปนี้ เช่น ศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้ปกครองพิกการ การศึกษาทางเลือก เป็นต้น
    - 1.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและโลก
  - 1.2 จัดกระบวนการเรียนการสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา
  - 1.3 ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ
2. งานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 6 ประการ ดังนี้

2.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2 ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

2.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน และสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

2.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา และสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

3. งานวัดและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 8 ประการ ต่อไปนี้

3.1 กำหนดระเบียบการจัดการ และการประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

3.2 จัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

3.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน

3.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการสอบซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

3.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

3.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ เป็นรายปี รายภาค และตัดสินผลการผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.8 มีคณะกรรมการเทียบโอนของสถานศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ดำเนินการ และเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติ

4. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

4.1 กำหนดนโยบาย และแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เทียบโอนกับการศึกษา

4.2 พัฒนาคู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดการจัดการ เหตุผลในการตอบปัญหาการผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

4.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4.4 ระบบการและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

5.1 ร่วมกันกำหนดนโยบาย และวางแผน ในเรื่องการจัดหาและพัฒนา การเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

5.2 พัฒนาบุคลากร เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา

5.3 พัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา โดยมุ่งเน้นข้อเท็จจริงเพื่อสร้าง องค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น และเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

6. งานการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

6.1 จัดให้มีแหล่งเรียนหลากหลายทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ให้เพียงพอ เพื่อสนับสนุน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการแหล่งเรียนรู้

6.2 จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการ เช่น การดำเนินการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ห้องปฏิบัติการทางดนตรี ศูนย์วิชาการทางดนตรี ฯลฯ เป็นต้น

6.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และของสถานศึกษา เช่น การจัดทำเส้นทาง/แผนที่และระบบเครือข่าย ห้องสมุดประชาชน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เป็นต้น

6.4 ส่งเสริมให้ครู และนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งใน และนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

7. งานการนิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

7.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ครูเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและครู

7.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ และกระบวนการ

7.3 จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบการนิเทศการศึกษา (ภายนอก) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

8. งานการแนะแนวการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 9 ประการ ดังนี้

8.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8.2 จัดระบบงานและโครงสร้างองค์การแนะแนว และดูแลนักเรียนของสถานศึกษา โดยจัดระบบ และโครงสร้างองค์การให้ชัดเจน

8.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคน โดยให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและการช่วยเหลือนักเรียน

8.4 ส่งเสริม และพัฒนาครูให้ครูมีความรู้เพิ่มเติม โดยให้ครูมีความรู้ทางจิตวิทยาและการแนะแนว และการช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

8.5 คัดเลือกครูทำหน้าที่แนะแนว โดยคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

8.6 ลงมือปฏิบัติ โดยดูแลกำกับนิเทศติดตาม และสนับสนุนการดำเนินการแนะแนว ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

8.7 ส่งเสริมความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

8.8 ประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน และชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

8.9 เชื่อมโยงระบบ โดยเชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9. งานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 7 ประการ ดังต่อไปนี้

9.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

9.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เลือกโอกาสพัฒนางาน และการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียบง่าย สะดวก รวดเร็ว และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

9.3 จัดทำการศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนยุทธศาสตร์)

9.4 ดำเนินตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษา ต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle–PDCA)

9.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

9.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินภายนอก

9.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) จัดทำสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

10. งานการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

10.1 จัดระบบการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ

10.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดประชุมการเรียนรู้ภายในชุมชน

10.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม ให้ชุมชนมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสอนภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

10.4 พัฒนาชุมชน โดยให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ รวมทั้งการหาวิธีสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

11. งานการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ๆ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

11.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จัดหาทรัพยากรเพื่อการศึกษา และวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

11.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

11.3 ให้การบริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิทยาการอื่น ๆ

11.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกันกับชุมชน และการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

12. งานการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ครอบครัวและองค์กรการศึกษาอื่น ๆ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 6 ประการ ดังนี้

12.1 ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อบุคคล ส่วนรวม องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ เกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

12.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้การเพิ่มความพร้อมแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ ที่ร่วมจัดการศึกษา

12.3 ร่วมงานกับผู้อื่น โดยร่วมงานกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานอื่น ๆ และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

12.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล องค์กร หน่วยงานอื่น ๆ และสถาบัน สังคมอื่น

12.5 ส่งเสริมให้ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการ โดยสนับสนุนให้บุคคล และองค์การชุมชนอื่น ๆ ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการตามความจำเป็นและเหมาะสม

12.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ชุมชนมีแหล่งการเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

2. งานบริหารงานงบประมาณ

งานบริหารงานงบประมาณ มีหลักการและแนวคิด ขอบข่ายและภารกิจ และบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

หลักการและแนวคิด

การบริหารงานงบประมาณมีหลักการและแนวคิด 4 ประการ ดังนี้

1. ยึดหลักความเท่าเทียมและเสมอภาค การบริหารงานงบประมาณให้สถานศึกษา ยึดหลักความเท่าเทียม และความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียน เพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหาร/การจัดการงบประมาณ โดยมุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงบประมาณ มาตรฐานการจัดการทางการเงินเพื่อรองรับการบริหารงบประมาณ และผลงาน ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนการผลิต การจัดระบบการจัดหาพัสดุ การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน การบริหารทรัพย์สิน การตรวจสอบภายใน

3. ยึดหลักการกระจายอำนาจ โดยยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณให้เป็นลักษณะของวงเงินรวม แก่สถานศึกษาซึ่งอยู่ในระยะของการพัฒนา

4. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยเน้นระบบการจัดการงบประมาณของสถานศึกษา ให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงาน และทรัพยากรที่ใช้

ขอบข่ายและภารกิจ

ขอบข่ายงานงบประมาณมี 20 ประการ ดังนี้

1. งานการจัดทำแผนงบประมาณ
2. งานการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน
3. งานการอนุมัติการใช้เงินงบประมาณ
4. งานการโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. งานการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. งานการตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการใช้งบประมาณ

7. งานการตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการใช้ผลผลิต
8. งานการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. งานการปฏิบัติเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. งานการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. งานการวางแผนพัสดุ
12. งานการกำหนดแบบรูปแบบรายงานครุภัณฑ์
13. งานการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการจัดทำ และจัดพัสดุ
14. งานการจัดหาพัสดุ
15. งานการควบคุมดูแลบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
16. งานการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ทรัพยากร
17. งานการเบิกเงินจากคลัง
18. งานการรับ การเก็บ และการจ่ายเงิน
19. งานการนำเงินคืนคลัง
20. งานการจัดทำบัญชีการเงิน

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณทั้ง 20 งานย่อยดังรายละเอียด
พอสังเขปดังนี้

1. งานจัดทำแผนงบประมาณ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการดังนี้
  - 1.1 จัดทำข้อมูลและสารสนเทศทางการเงิน
  - 1.2 จัดทำระบบงบประมาณรายจ่าย
  - 1.3 เสนอแผนงบประมาณเพื่อขอความเห็นชอบ
  - 1.4 การจัดทำแผนงบประมาณ
2. งานการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการดังนี้
  - 2.1 จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี
  - 2.2 ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ
3. งานการอนุมัติการใช้เงินงบประมาณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติ
งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรภายใต้ความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4. งานการโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
เสนอขอโอน/เปลี่ยนแปลงต่อเขตพื้นที่การศึกษา

5. งานการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ รายงานผลการดำเนินงาน ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีไปยังเขตพื้นที่การศึกษา

6. งานการตรวจสอบ ติดตาม และการรายงานการใช้งบประมาณ สถานศึกษา ต้องปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้

6.1 จัดให้มีการตรวจสอบและติดตาม

6.2 จัดทำรายงานประจำปี

7. งานการตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการใช้ผลผลิต สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

7.1 การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน

7.2 วางแผนการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7.3 การวิเคราะห์และประเมินความประหยัด

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

8.1 วางแผนรณรงค์ส่งเสริมการระดมทุนเพื่อการศึกษา

8.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและระบบการรับจ่ายทุนการศึกษา

8.3 จัดทำสรุป รายงาน และเผยแพร่

9. งานปฏิบัติเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

9.1 สํารวจและคัดเลือกนักเรียน โดยสำรวจความต้องการของนักเรียน และคัดเลือกผู้เสนอผู้ยืมตามหลักเกณฑ์กำหนด

9.2 ประเมินการกู้ยืมเพื่อการศึกษา กับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

9.3 สร้างความตระหนักแก่ผู้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

9.4 ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน

10. งานบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 5 ประการดังนี้

10.1 จัดทำรายการทรัพยากร

10.2 วางแผน/กำหนดแนวปฏิบัติ

10.3 กระตุ้นให้บุคลากรร่วมใช้ทรัพยากรอย่างเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

10.4 ประสานความร่วมมือกับผู้รับผิดชอบ

10.5 ดำเนินการเชิดชูเกียรติบุคคลที่สนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

11. งานวางแผนพัสดุ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการดังนี้
  - 11.1 การวางแผนพัสดุล่วงหน้า
  - 11.2 การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ
  - 11.3 การจัดหาพัสดุ
12. งานกำหนดแบบรูปแบบรายงานครุภัณฑ์ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้
  - 12.1 กำหนดแบบรูปแบบรายการ เป็นการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเพื่อประกอบการขอตั้งงบประมาณส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - 12.2 กำหนดรูป/ลักษณะเฉพาะ โดยพิจารณาจากแบบมาตรฐานความต้องการ โดยยึดหลักความโปร่งใส เป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ
13. งานการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำ และจัดพัสดุ สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้าง และประเมินผลผู้ขายและผู้รับจากทุกประเภทที่เกี่ยวข้อง
14. งานการจัดหาพัสดุ สถานศึกษาต้องจัดหาพัสดุตามระเบียบว่าด้วยพัสดุของส่วนราชการ และคำสั่งมอบอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
15. งานการควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ สถานศึกษาต้องจัดทำพัสดุตามระเบียบกระทรวง ว่าด้วยการให้สถานศึกษารับจัดทำ รับบริการ รับจ้างผลิตเพื่อจำหน่าย พ.ศ. 2533
16. งานจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้
  - 16.1 จัดทำแนวปฏิบัติ/ระเบียบของสถานศึกษาในการดำเนินการหารายได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
  - 16.2 จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษา ภายในวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และต้องไม่ขัด/แย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์และภารกิจของสถานศึกษาเท่านั้น
  - 16.3 เงินรายได้ที่เกิดขึ้นถือเป็นเงินนอกงบประมาณประเภทเงินได้สถานศึกษาจึงต้องใช้จ่ายตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง
  - 16.4 จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ทรัพย์สินที่กล่าวมาในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

17. งานการเบิกเงินจากคลัง สถานศึกษาชั้นหลักฐานเบิกเงินทุกรายการให้สถานศึกษาเบิกจ่ายตามระบบ GFMS (General Fund Middle Implementation System) ภายใต้ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

18. งานการรับ การเก็บ และการจ่ายเงิน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้

18.1 ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด คือ ระเบียบที่กระทรวงการคลัง กำหนด พ.ศ. 2520 โดยอาจกำหนดวิธีปฏิบัติเพิ่มเติมความเหมาะสม และไม่ขัดแย้งระเบียบดังกล่าว

18.2 ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยใช้ระเบียบกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2520 โดยอนุโลม

19. งานการนำเงินคืนคลัง สถานศึกษาต้องทำส่งก่อนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามระเบียบกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2520 ถ้าเป็นเงินสด ต้องตั้งคณะกรรมการนำส่ง

20. งานการจัดทำบัญชีการเงิน สถานศึกษาต้องทำตามระบบที่กำหนดไว้ในคู่มือการทำบัญชี หน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515/2544 แล้วแต่กรณี 2 ประการ

20.1 จัดทำรายงานการเงินและงบการเงิน คือ จัดทำตามคู่มือ พ.ศ. 2520/2544 จัดทำรายการรับจ่ายเงินภายในสถานศึกษาตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนด คือ ประกาศ สพฐ. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีนำเงินรายได้สถานศึกษาไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

20.2 จัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายการตามที่กำหนดในคู่มือการบัญชีงบประมาณ พ.ศ. 2515/2544

3. งานบริหารงานบุคคล

งานบริหารงานบุคคล มีหลักการและแนวคิด ขอบข่ายและภารกิจ และบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

หลักการและแนวคิด

งานบริหารงานบุคคลมีหลักการและแนวคิด 3 ประการดังนี้

1. ยึดหลักความต้องการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. ยึดหลักความเป็นอิสระ ในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. ยึดหลักธรรมาภิบาล

ขอข่ายและภารกิจ

สถานศึกษามีภารกิจต้องปฏิบัติเกี่ยวกับบุคลากรใน 19 งานย่อย ดังต่อไปนี้

1. งานการวางแผนอัตรากำลัง
2. งานการจัดอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. งานการสรรหาและการแต่งตั้ง
4. งานการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
5. งานการลาทุกประเภท
6. งานการประเมินผลการปฏิบัติงาน
7. งานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
8. งานการสั่งพักราชการและการให้ออกจากราชการไว้ก่อน
9. งานการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
10. งานการอุทธรณ์และการร้องทุกข์
11. งานการออกจากราชการ
12. งานการจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
13. งานการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
14. งานการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะ
15. งานการส่งเสริมและการยกย่องเชิดชูเกียรติ
16. งานการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
17. งานส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม
18. งานริเริ่ม ส่งเสริมและการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
19. งานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร

บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของสถานศึกษา

ในแต่ละภารกิจ สถานศึกษาต้องปฏิบัติดังนี้

1. งานการวางแผนอัตรากำลัง สถานศึกษาต้องดำเนินการ 4 ประการ ดังนี้
  - 1.1 รวบรวม และรายงานข้อมูลข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา รวบรวมจำนวนเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน 4 ด้าน คือ จำนวนครูแยกตามรายวิชา จำนวนลูกจ้างประจำ จำนวนลูกจ้างชั่วคราว จำนวนพนักงานราชการ
  - 1.2 วิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลัง
  - 1.3 จัดทำแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา

1.4 เสนอแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา โดยความยินยอมของคณะกรรมการสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. งานการจัดอัตรากำลัง สถานศึกษาต้องดำเนินการ 2 ประการ ดังนี้

2.1 รวบรวม และรายงานข้อมูลบุคลากร เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามสาขา

2.2 เสนอความต้องการ จำนวน และอัตรา ตำแหน่งตามสาขา ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษา กคศ. กำหนดต่อเขตพื้นที่การศึกษา

3. งานการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง สถานศึกษาต้องดำเนินการ 7 ประการ ดังนี้

3.1 เสนอความต้องการบุคลากร

3.2 ดำเนินการสรรหาและจัดจ้าง

3.3 แจงภาระงานและมาตรฐานเกี่ยวข้อง

3.4 ดำเนินการทดลองปฏิบัติงาน/หน้าที่

3.5 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งครูผู้ช่วย

3.6 รายงานผลการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ/เตรียมความพร้อมและพัฒนา

อย่างเข้ม

3.7 ดำเนินการแต่งตั้ง/สั่งให้พ้นจากสภาพ

4. งานการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน สถานศึกษาต้องดำเนินการ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ประกาศเกณฑ์การพัฒนาและแนวปฏิบัติ

4.2 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามเกณฑ์ที่กฎหมาย

กำหนด

4.3 รวบรวมข้อมูลพร้อมความเห็นต่อระดับสูงเพื่อพิจารณา

4.4 แจงให้เจ้าตัวทราบเมื่อมีการพิจารณามีคำสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนพร้อม

เหตุผล

4.5 แจงให้เจ้าตัวทราบถึงการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

5. งานการลาทุกประเภท สถานศึกษาต้องดำเนินการ 2 ประการดังนี้

5.1 อนุญาต/เสนอขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

5.2 เสนอเรื่องการขออนุญาตศึกษาต่อ

6. งานการประเมินผลการปฏิบัติงาน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

6.1 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

- 6.2 ดำเนินการประเมินผล
- 6.3 นำผลไปใช้
- 6.4 รายงานผลการประเมิน
7. งานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้
- 7.1 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง
- 7.2 พิจารณาโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
- 7.3 รายงานผลการพิจารณาโทษตามลำดับ
8. งานการสั่งพักราชการ และให้ออกจากราชการไว้ก่อน กรณีทำผิดวินัยร้ายแรง และมีเหตุต้องสั่งพัก/สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับครูผู้ช่วย และครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ
9. งานการรายงานดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ สถานศึกษาต้องเสนอการรายงานการดำเนินการลงโทษทางวินัย และการลงโทษที่ตัดสินใจแล้ว ไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่ และ อ.ก.ค.ศ เขตพื้นที่พิจารณาตามหลักเกณฑ์ของ ก.ค.ศ.
10. งานการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ สถานศึกษารับเรื่องอุทธรณ์แล้ว เสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดเพื่อพิจารณา
11. งานการออกจากราชการ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการดังนี้
- 11.1 อนุญาตให้ลาออก ในฐานะผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด/รับเรื่องในฐานะผู้บังคับบัญชา และเสนอไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาแล้วแต่กรณี
- 11.2 สั่งให้ออก ในฐานะผู้มีอำนาจสั่ง/เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขต พิจารณาแล้วแต่กรณี
12. งานการจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้
- 12.1 จัดทำข้อมูลทะเบียนประวัติบุคลากร
- 12.2 ดำเนินการเกี่ยวกับการเกษียณอายุของบุคลากร
- 12.3 รับเรื่องแก้ไขวันเดือนปีเกิด
13. งานการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สถานศึกษาต้องดำเนินการ 2 ประการ ดังนี้

13.1 ดำเนินการขอเครื่องราชให้แก่ข้าราชการ และลูกจ้างประจำ โดยเสนอไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเสนอผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

13.2 จัดทำระเบียบผู้ได้รับเครื่องราช

14. งานการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะ สถานศึกษาต้องดำเนินการ 3 ประการ ดังนี้

14.1 สํารวจและรวบรวมข้อมูลการขอเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

14.2 ประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์

14.3 รวบรวมแบบเสนอขอรับการประเมิน

15. งานส่งเสริมและการยกย่องเชิดชูเกียรติ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้

15.1 ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากร

15.2 สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร

16. งานการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้

16.1 ดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ

16.2 ควบคุม ดูแล และส่งเสริมบุคลากรให้มีการประพฤติตามระเบียบวินัย มาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ

17. งานส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมบุคลากร สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

17.1 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากร

17.2 เสริมสร้างให้มีวินัยในตนเอง

17.3 ป้องกันไม่ให้เกิดวินัย

18. งานริเริ่มส่งเสริมและการขอรับใบประกอบวิชาชีพ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ คือ ขอรับใบอนุญาต และขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของบุคลากรไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

19. งานพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

19.1 วิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนา

19.2 จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร

19.3 ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผนที่กำหนด

19.4 สร้างและพัฒนาเครือข่ายในการพัฒนาบุคลากร

4. งานบริหารงานทั่วไป

งานบริหารงานทั่วไป มีหลักการและแนวคิด ขอบข่ายและภารกิจ และบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

หลักการและแนวคิด

ยึดหลัก 4 ประการ ต่อไปนี้

1. สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และการจัดการศึกษาด้วยตนเองมากที่สุด โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ดูแลส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้จัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2. ส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษา โดยดำเนินการตามหลักการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตามเกณฑ์กติกาและการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มุ่งพัฒนาองค์การสถานศึกษา โดยพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การสมัยใหม่ นำหลักนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. ยึดหลักการประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุน โดยส่งเสริม สนับสนุน ให้อำนวยความสะดวกในการให้บริการการศึกษา ทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย แก่บุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ๆ

ขอบข่ายและภารกิจ

งานบริหารทั่วไปมี 22 งาน ที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบ ดังนี้

1. งานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. งานประสานงานและการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. งานวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและงาน
5. งานจัดระบบการบริหารและการพัฒนาองค์การ
6. งานการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. งานการดำเนินงานธุรการ

9. งานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
  10. งานจัดทำสำมะโนนักเรียน
  11. งานการรับนักเรียน
  12. งานการควบคุมบูรณและเลิกสถานศึกษา
  13. งานการประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
  14. งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
  15. งานทัศนศึกษา
  16. งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
  17. งานการประชาสัมพันธ์งานสถานศึกษา
  18. งานการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงาน การจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
  19. งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
  20. งานรายงานผลการปฏิบัติงาน
  21. งานจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
  22. งานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลงโทษนักเรียน
- บทบาทหน้าที่การดำเนินงานของสถานศึกษา**
- สถานศึกษาต้องปฏิบัติงานการบริหารทั่วไป ทั้ง 22 งานย่อย ดังต่อไปนี้
1. งานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาต้องดำเนินการ
    - 5 ประการ ดังนี้
      - 1.1 จัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา
      - 1.2 จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
      - 1.3 เชื่อมโยงกับสถานศึกษา
      - 1.4 นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ
      - 1.5 การบริหารและการประชาสัมพันธ์
    2. งานประสานงานและการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา สถานศึกษาต้องดำเนินการ
      - 4 ประการ ดังนี้
        - 2.1 ประสานกับเครือข่ายการศึกษา เพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา
        - 2.2 เผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษา เพื่อให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องรับทราบ
        - 2.3 กำหนดแผนโครงการ กิจกรรม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 2.4 ให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่าย
3. งานวางแผนการบริหารงานการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการดังนี้
  - 3.1 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของเขตพื้นที่ และความต้องการของสังคมและชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - 3.2 เสนอแผนต่อสำนักงานเขตพื้นที่
  - 3.3 ดำเนินการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและงาน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้
  - 4.1 ศึกษาวิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของสถานศึกษา
  - 4.2 แจกแจงผลการศึกษาริวิจัยของสถานศึกษาให้เขตพื้นที่ทราบ
  - 4.3 เผยแพร่ผลการศึกษาริวิจัยให้บุคลากรและสาธารณชนทราบ
5. งานจัดระบบการบริหารและการพัฒนาองค์กร สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 5 ประการ ดังนี้
  - 5.1 ศึกษาวิเคราะห์จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการพัฒนาสถานศึกษา
  - 5.2 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหาร
  - 5.3 จัดระบบการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
  - 5.4 ประเมินผลงานและรายงาน
  - 5.5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารอย่างต่อเนื่อง
6. งานการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้
  - 6.1 กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของผลการปฏิบัติงานแต่ละด้าน
  - 6.2 เผยแพร่มาตรฐานการปฏิบัติงาน
  - 6.3 ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
  - 6.4 ปรับปรุงมาตรฐานและพัฒนาทั้งมาตรฐานและระบบการประเมินมาตรฐาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 5 ประการดังนี้
  - 7.1 วางแผนและดำเนินการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา
  - 7.2 ระดมจัดหาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในด้านต่าง ๆ
  - 7.3 สนับสนุนและพัฒนาบุคลากร ให้บุคลากรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้

7.4 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา ในการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7.5 ติดตามประเมินการใช้เทคโนโลยี

8. งานการดำเนินงานธุรการ สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 6 ประการดังนี้

8.1 ศึกษาวิเคราะห์ สภาพ และระบบงานธุรการ โดยนำเทคโนโลยีมาช่วย

8.2 วางแผนและออกแบบงานธุรการ โดยนำเทคโนโลยีมาช่วย

8.3 จัดบุคลากรรับผิดชอบ จัดและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานธุรการ

8.4 จัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการ

8.5 ดำเนินงานธุรการ ตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความรู้ต้องรวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า

8.6 ติดตามประเมินผลและปรับปรุงงานธุรการทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพ

9. งานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการดังนี้

9.1 กำหนดแนวทางการวางแผน การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

9.2 บำรุง ดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัยและสวยงาม

9.3 ติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

10. งานจัดทำสำมะโนนักเรียน สถานศึกษาต้องดำเนินการ 4 ประการดังนี้

10.1 ประสานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจและจัดทำสำมะโนผู้เรียน

10.2 เสนอสำมะโนผู้เรียนให้เขตทราบ

10.3 จัดระบบสารสนเทศจากสำมะโนผู้เรียน

10.4 เสนอสำมะโนผู้เรียนต่อเขตพื้นที่

11. งานการรับนักเรียน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการดังนี้

11.1 ร่วมทำเขตเขตกำหนดเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา

11.2 กำหนดแผนการรับนักเรียน โดยประสานกับเขตพื้นที่การศึกษา

11.3 รับนักเรียนตามแผนที่กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

12. งานการควบคุมบูรรวมและเลิกสถานศึกษา สถานศึกษาต้องเสนอข้อมูล/ความต้องการในการบูรรวม/เปลี่ยนสภาพไปยังเขต โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

13. งานการประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

13.1 สํารวจความต้องการในการรับเข้าบริการสถานศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

13.2 กำหนดแนวทางและความเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนาการศึกษา สถานศึกษาทั้งสามรูปแบบ คือ ในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวทางเขตพื้นที่

13.3 ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบ ตามความเหมาะสม และศักยภาพของสถานศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงประสานความร่วมมือ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14. งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

14.1 กำหนดแนวทางเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

14.2 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทุกด้าน และประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

14.3 ดำเนินการโดยความเป็นความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

15. งานทัศนศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้

15.1 วางแผนการนำนักเรียนไปทัศนศึกษา

15.2 ดำเนินการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด

16. งานส่งเสริมกิจการนักเรียน สถานศึกษาดำเนินการ และส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียน สรุปและประเมินผลเพื่อการปรับปรุง

17. งานการประชาสัมพันธ์งานสถานศึกษา สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

17.1 วางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาตามกำหนด

17.2 ติดตาม ประเมินผลเพื่อปรับปรุง

17.3 พัฒนาการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

18. งานการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงาน การจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา โดยสถานศึกษาให้คำปรึกษา แนะนำส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา

19. งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 2 ประการ ดังนี้

19.1 ประสานความร่วมมือกับส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

19.2 ประสานความร่วมมือกับส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาในสังกัดร่วมกันทั้งหมด

20. งานรายงานผลการปฏิบัติงาน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 5 ประการ ดังนี้

20.1 จัดระบบการติดตาม โดยติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และการรายงาน การพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

20.2 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน มีมาตรฐาน ตัวชี้วัดและเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการศึกษา

20.3 ดำเนินการติดตาม โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การพัฒนาการศึกษาตามที่กำหนดไว้

20.4 รายงานผลให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

20.5 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการติดตาม โดยมีระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษา

21. งานจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

21.1 วิเคราะห์กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินการ

21.2 วางแผนการจัดระบบการควบคุมภายใน

21.3 ดำเนินการควบคุมหลักเกณฑ์และวิธีการ

21.4 ติดตาม โดยการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน และรายงาน ให้เขตพื้นที่ทราบ

22. งานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลงโทษนักเรียน สถานศึกษาต้องปฏิบัติ 6 ประการ ดังนี้

22.1 ศึกษาสภาพและปัญหา เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหา และพฤติกรรม นักเรียน ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

22.2 การวางแผนงานปกครองนักเรียน

22.3 บริหารงานปกครองนักเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และประสานงานการปกครอง

22.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย ให้นักเรียนมีวินัย คุณภาพ จริยธรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม การใช้เวลาว่าง และ ยกย่องให้กำลังใจในการประพฤติดี

22.5 ป้องกันและแก้ไขกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ การเสพสิ่งเสพติด การตั้งครุฑก่อนวัยอันควร โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง

22.6 การประเมินผลงานปกครองนักเรียน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เอกสารในส่วนนี้ นำเสนอ เนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร ความหมายของการบริหารหลักสูตร และกระบวนการ บริหารหลักสูตร ดังนี้

ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

หลักสูตร หมายถึง รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียน หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ โดยโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้แก่ผู้เรียน (Wheeler, 1974)

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษา จัดขึ้น เพื่อให้บรรลุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกรอบของทฤษฎีและการวิจัยในอดีตและปัจจุบัน เป็นฐาน (Hass, 1980)

หลักสูตร หมายถึง โครงการ การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ (สุมิตร คุณากร, 2518)

หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหา สาระ กิจกรรม มวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้ (อึ้ง บั้วศรี, 2531)

จากการให้ความหมายของหลักสูตรจากนักวิชาการหลายท่าน สรุปได้ว่า หลักสูตร เป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดทิศทางในการศึกษา เป็นการวางแผนเตรียมการในการจัดการเรียนรู้ของ

ผู้สอนที่นำไปสู่ผู้เรียน ให้สามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและสนับสนุนกัน เพื่อมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรต้องการ

ความหมายของการบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรถือเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับผู้บริหารชั้นตอนหนึ่งที่จะส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม มีนักการศึกษาด้านหลักสูตรให้นิยามไว้สอดคล้องกัน เช่น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรว่าเป็นการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผู้บริหารจะเป็นแกนนำโดยมีผู้ช่วยในฝ่ายต่าง ๆ ครูวิชาการ ครูผู้สอน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตร เช่น กรรมการสถานศึกษา กรรมการบริหารหลักสูตร เป็นต้น

วัชร บุรณสิงห์ (2544) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร ไว้ว่า การบริหารหลักสูตรหมายถึง การจัดการและการดำเนินการ การควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัดในสถานศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ลำลี ทองธิว (2553) กล่าวถึง การบริหารหลักสูตรว่ามีความหมายกว้าง ครอบคลุมถึงการออกแบบหลักสูตร หรือการสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การติดตามการใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2554) กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารหลักสูตรจะเห็นว่าเป็นกระบวนการของการดำเนินการในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับหลักสูตรทั้งหมด

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า การวางแผนวิชาการ หรือการบริหารหลักสูตรหมายถึง การวางแผน การควบคุมดูแล กำกับ ติดตามการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร

นาฏฤดี จิตรรังสรรค์ (2557) ให้ความหมายว่า การบริหารหลักสูตร (Curriculum Management) เป็นการออกแบบหลักสูตร จัดทำหลักสูตร และการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยในการใช้หลักสูตรนี้จะหมายรวมถึงการค้นหาและสร้างบุคลากรที่เข้าใจ วัตถุประสงค์และ

สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรที่จัดทำไว้ ทั้งนี้เพื่อสร้าง ความมั่นใจให้กับสังคม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าผู้เรียนต้องได้รับการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น ๆ

ศศิณัฐ สุวรรคบุรานุรักษ์ และอติยศ สุวรรคบุรานุรักษ์ (2558) กล่าวว่า การบริหาร หลักสูตร หมายถึง การวางแผน เพื่อควบคุม กำกับ ติดตามดูแล ส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยต้องสอดคล้อง กับการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและปัจจัยเกี่ยวพันมากมายเพื่อให้ หลักสูตรบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

Howard (2014) ให้นิยามการบริหารหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการที่นักการศึกษา และผู้ดูแลรับผิดชอบในสถานศึกษาร่วมมือกันในการสร้าง (Creation) การพัฒนา (Development) ออกแบบ (Design) ทบทวน (Review) ตรวจทาน (Approval) ประเมิน (Assessment) และปรับปรุง (Refinement) เนื้อหาการเรียนรู้เพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ต้องการ

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อนำไปสู่ การบรรลุผลตามเป้าหมายหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบหลักสูตร หรือการสร้างหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการติดตามประเมินผลหลักสูตร

กระบวนการบริหารหลักสูตร

กระบวนการบริหารหลักสูตร มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นขอบเขตในด้านเนื้อหาในงานวิจัยนี้ มีดังนี้

วัชร บวรณสิงห์ (2544) กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดการ และการดำเนินการ การควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ให้ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่ อย่างจำกัดในสถานศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การบริหาร หลักสูตรให้ประสบผลดีจึงต้องเอาจุดมุ่งหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในแต่ละระดับเป็น เป้าหมายที่สำคัญ การดำเนินการหรือการจัดกิจกรรมทุกอย่างต้องนำไปสู่เป้าหมายนั้น จะเห็นได้ว่า การบริหารหลักสูตรจะเกี่ยวพันกับบุคคลและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนหลาย ๆ ด้าน ดังนั้น การบริหารหลักสูตรจึงเป็นการให้ความรู้ จัดให้มีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้ใช้ ควบคุมดูแล และประเมินผลในเรื่องที่ครอบคลุมหรือสัมพันธ์กับการจัดการให้บรรลุเป้าหมาย ของหลักสูตรในด้านต่อไปนี้

1. การวางแผนการบริหารหลักสูตร
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดหาวัสดุหลักสูตร และการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

3. การรับนักเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดแผนการเรียน การจัดตารางเรียน และตารางสอน การใช้อาคารสถานที่ การงบประมาณทางวิชาการ การเลือกแบบเรียน การใช้ทรัพยากรและแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การประเมินผลการเรียน

4. งานบริการเสริมงานวิชาการ: สื่อการสอนและห้องสมุด การแนะแนว การพัฒนาบุคลากรทางการสอน การนิเทศ การพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการ

5. การพัฒนางานวิชาการและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

กรมวิชาการ (2548) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตรไว้ว่า บทบาทสำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรของตนเองที่ เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารและครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้พัฒนาหลักสูตร ซึ่งหมายถึง การสร้าง การใช้ และปรับปรุงหลักสูตร นอกเหนือจากหน้าที่ในการสอน เมื่อสถานศึกษาสร้างหลักสูตรแล้ว ในขั้นต่อไปเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งต้องมีกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรสถานศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตร ผลผลิตจากการบริหารจัดการหลักสูตรจะนำมานำเสนอในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้บุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทราบว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างไร ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ การประสานงาน และการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้ คือ ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อม ภารกิจที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ภารกิจที่ 3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ภารกิจที่ 4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลภารกิจที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงาน ภารกิจที่ 7 การปรับปรุงพัฒนา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กล่าวถึง กระบวนการบริหารหลักสูตรไว้ว่า สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และเกิดสมรรถนะสำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่

กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงคุณภาพตามมาตรฐาน อันเป็นความคาดหวังที่กำหนดไว้ร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนทุกคนในชาติ นอกจากนี้หลักสูตรสถานศึกษายังต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถอยู่ในสังคมแวดล้อมได้อย่างมีความสุข และเกิดความรักความผูกพันในบ้านเกิดเมืองนอน มีบทบาทในการร่วมพัฒนาชุมชน

ในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลดังกล่าว นอกจากสถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมส่วนสำคัญดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพสถานศึกษา ต้องมีการเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรใหม่ และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาถึงงบประมาณและอาคารสถานที่ว่าพอเพียงหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร จะดำเนินการโดยวิธีใดการวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอนจะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทต่างกัน ความพร้อมต่างกัน อีกทั้งมีความแตกต่างกันในด้านงบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ และบุคลากร รวมทั้งผู้เรียนในสถานศึกษา แต่ละสถานศึกษาก็มาจากพื้นเพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่ต่างกัน มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวางแผนในการบริหารจัดการหลักสูตร จึงควรพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

นอกจากนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการติดตาม ดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยทั่วไปนั้นมีการดำเนินการใน 2 ส่วน คือ

1. การดำเนินการระดับสถานศึกษา: ดำเนินการโดยองค์คณะบุคคลในระดับสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เพื่อพิจารณา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบ

การวัดประเมินผล การเรียน รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารบันทึกและรายงานผลการเรียน ซึ่งต้องใช้ร่วมกันในสถานศึกษานั้น ๆ

2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน: ดำเนินการโดยครูผู้สอนแต่ละคนในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ที่ครูผู้สอนรายวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน อาจพิจารณาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ เพราะผู้เรียนที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบนั้น อาจมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้หรืองานที่มอบหมาย ให้ผู้เรียนปฏิบัติ สื่อการสอนหรือวิธีการวัดประเมินผลอาจต้องปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยทั่วไปนั้นดำเนินการโดยคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน: คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ: มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชน และของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา: พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเกณฑ์การจบการศึกษาพร้อมกันนี้สถานศึกษาจะต้อง จัดทำเอกสารระเบียบการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา

4. ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหลักสูตร: เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไปในการเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจะมีการพิจารณา คุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสม โดยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหรือการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ: นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และระเบียบการวัดประเมินผล ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ก็นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงร่างหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่ง เรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามหรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามเพียงผู้เดียว

6. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา: ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชา และออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

7. วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร: ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2562) กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตร ไว้ว่า ในการบริหารจัดการหลักสูตรจะต้องอาศัยแนวคิดทฤษฎีและหลักวิชาการบริหารจัดการเพื่อประสิทธิภาพของหลักสูตรนั้น ๆ และนำวิธีการเชิงระบบ (System Approach) และวงจรคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ในการบริหารหลักสูตร ดังนี้

ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นวางแผนในวงจรคุณภาพเปรียบได้กับปัจจัยนำเข้า (Input) ในวิธีการเชิงระบบ ซึ่งเป็นขั้นการวิเคราะห์หลักสูตร (Curriculum Analysis) ของการบริหารหลักสูตรเป็นขั้นของการตรวจสอบที่ละส่วนในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อดูให้แน่ใจว่าแต่ละส่วนของหลักสูตรครบถ้วนเหมาะสมหรือยังมีส่วนใดที่บกพร่องอยู่เพื่อจะแก้ไขให้ครบถ้วนเหมาะสมและสอดคล้องกันยิ่งขึ้น เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร นอกจากนี้ การวิเคราะห์หลักสูตรอาจเป็นการตรวจสอบหลักสูตรแยกที่ละส่วนเพื่อการเตรียมการสอน และการประเมินผลการเรียนก็ได้หรือในกรณียังไม่มีหลักสูตร ก็เป็นขั้นการวิเคราะห์สภาพองค์การเพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรต่อไป

ขั้นการปฏิบัติ (Do) ขั้นการปฏิบัติในวงจรคุณภาพก็เปรียบได้กับขั้นกระบวนการ (Process) ในวิธีการเชิงระบบ ซึ่งเทียบได้กับขั้นการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) ซึ่งเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ในกรณีที่ยังไม่มีหลักสูตรมาก่อนเลย หรือการจัดหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอนชัดเจน

ขั้นการตรวจสอบ (Check) ในขั้นการตรวจสอบนี้ในวงจรคุณภาพเป็นขั้นของผลผลิต (Output) ของวิธีการเชิงระบบ ซึ่งสามารถเทียบได้กับขั้นการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เกิดผล (Curriculum Implement) ซึ่งเป็นขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาหรือในสภาพจริงซึ่งมีการเก็บรวบรวมผลที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นการปรับปรุง (Act) ในขั้นนี้ในวงจรคุณภาพจะเป็นขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในวิธีการเชิงระบบ ซึ่งเทียบได้กับขั้นการประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) เป็นขั้นการประเมินหลักสูตรซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารหลักสูตรโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับหลักสูตรและครูผู้สอนต้องเลือกวิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตรโดย ประเมินทั้งในระหว่างการใช้หลักสูตร (Formative Evaluation) และการประเมินผลรวม (Summary Evaluation) หลังจากนำหลักสูตรไปใช้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ลำลี ทองธิว (2553) ได้นำเสนอขั้นตอนการบริหารหลักสูตรไว้ 4 ขั้นตอน ต่อไปนี้

ขั้นการออกแบบและสร้างหลักสูตร (Curriculum Design & Curriculum Development) ครอบคลุมการเลือกและกำหนดกรอบปรัชญา แนวคิด หรือหลักการของหลักสูตร ซึ่งจะเป็น ตัวกำหนดลักษณะและเป้าหมายของหลักสูตร ส่วนในกรณีถ้ากำหนดให้ใช้หลักสูตรมาตรฐาน ในขั้นตอนนี้จะเป็นการปรับหลักสูตร โดยการปรับหลักสูตรนี้จะเกิดขึ้นได้ในหลายกรณีด้วยกัน ได้แก่ 1) กรณีกรอบเดิมที่อิงมาตรฐานนั้นไม่สอดคล้องหรือไม่เพียงพอสำหรับการทำงาน ในบริบทที่นักเรียนกำลังเผชิญอยู่ 2) กรณีกรอบเดิมที่อิงมาตรฐานนั้น มีปรัชญาหรือเป้าหมาย ที่แตกต่างไปจากบริบทความจำเป็นของชุมชน และ 3) กรณีที่หลักสูตรอิงมาตรฐานนั้น ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะและทัศนคติที่ได้ระบุไว้ได้จริง นอกจากนี้ การออกแบบหลักสูตรยังหมายถึงรวมถึงการระบุเป้าหมาย โครงสร้างเวลาเรียน คุณสมบัติและจำนวนผู้รับผิดชอบและผู้สอน ขอบข่ายเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ต้องจัด ให้ผู้เรียน ทิศทางการดำเนินการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญาและเป้าหมายของหลักสูตร การออกแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะของผู้เรียน

ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Delivery) หมายถึง พฤติกรรมการนำหลักสูตร ฉบับเขียนไปใช้จัดการเรียนรู้ในบริบทจริงมีการจัดการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ตามกรอบ รายละเอียด รายวิชาที่จัดทำขึ้น จุดเน้นของการบริหารจัดการหลักสูตรสำหรับองค์ประกอบนี้ อยู่ที่การจัดผู้สอนที่รับผิดชอบในแต่ละรายวิชาให้ดำเนินการเรียนการสอนตามกรอบ ของรายวิชาและสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรที่วางไว้ตลอดจนการส่งเสริมให้ การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นการติดตามการใช้หลักสูตร (Curriculum Monitoring) หมายถึง รายละเอียดและ การดำเนินการควบคุมติดตามการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า หลักสูตร ฉบับเขียนที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว ได้รับการนำไปใช้ตรงตามแบบที่ออกไว้ และสามารถ นำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้จริง

ขั้นการประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) หมายถึง กระบวนการประเมิน ทั้งกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผู้เรียน ซึ่งนอกจากจะเป็นการตรวจสอบ คุณภาพของผู้เรียนว่า สามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงไร แล้วที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่ง คือ การตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากหลักสูตรเพียงใด ทั้งด้านความรู้ สมรรถนะและทัศนคติ นอกจากนี้ ยังครอบคลุมการประเมินผลกระทบของ หลักสูตรที่มีต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ อีกด้วย ความสำคัญของการประเมินหลักสูตรอยู่ที่ การพยายามศึกษาหาตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถทำให้ทั้งผู้สอน และผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุง แก้ไข และ พัฒนาหลักสูตรและการสอนต่อไป

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2554) กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตรไว้ว่า กระบวนการ ดำเนินงานการบริหารหลักสูตรนั้นมี 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การเตรียมการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นการวางแผน การวางแผนเป็นการจัดเตรียมความพร้อมก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ต้องสร้างความเข้าใจให้ตรงกันทั้งสถานศึกษา โดยการทำความเข้าใจว่า หลักสูตรที่จะใช้เป็นหลักสูตรลักษณะไหน อย่างไร หลักสูตรนำไปสู่จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายอย่างไร ภาพรวมของหลักสูตรมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์มากน้อยเพียงไร ในการทำความเข้าใจให้ตรงกัน ทั้งโรงเรียน/สถาบัน ในกรณีที่เป็นหลักสูตรใหม่จำเป็นต้องให้กลุ่มคนที่ไม่อยู่ในกระบวนการพัฒนา หลักสูตร หรือกลุ่มคนที่อยู่ในกระบวนการเพียง 50-60% เข้าใจตรงกันว่า หลักสูตรที่ พัฒนาขึ้นนั้นมีลักษณะอย่างไร ที่สำคัญที่สุดในการทำความเข้าใจ คือ การสร้างความเข้าใจ ให้เห็นแนวคิดพื้นฐาน ปรัชญา ความเชื่อของหลักสูตร รวมไปถึงการทำความเข้าใจในบทบาท ภาระหน้าที่ และขั้นตอนต่าง ๆ การทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันนั้นโรงเรียนต้องมีแผนการ ที่ชัดเจน

2. มีการวางแผนที่ชัดเจน ในเรื่องของคน และทรัพยากร โดยจัดวางคนตามกรอบ และโครงสร้างของหลักสูตรนั้น ๆ การจะใช้หลักสูตรได้ ก็ต้องจัดวางตำแหน่งงานที่ชัดเจน ในทางปฏิบัติมักเป็นตำแหน่งรองจากผู้บริหารหรือผู้ช่วยมีหน้าที่ที่จะตัดสินใจ และดูแลแทน ในกรณีที่ผู้บริหารไม่อยู่ ในขณะเดียวกันก็คือ การวางตำแหน่งบุคลากรอาจเป็นคณะกรรมการ หรือบุคคลที่สามารถประสานงานให้หลักสูตรดำเนินไปได้ โดยทั่วไปจะเป็นกรรมการบริหาร หลักสูตรอยู่ภายใต้กรอบของฝ่ายวิชาการโดยตรง โดยมีผู้บริหารเป็นประธาน และมีกรรมการ จนกระทั่งจัดบุคลากรลงสอนเป็นรายวิชา ส่วนเรื่องทรัพยากรนั้น รวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ที่จะทำ

ให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ ส่วนที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เอกสาร ซึ่งการวางแผนเอกสาร จำเป็นต้องมีผู้ดูแลตั้งแต่หลักสูตร หนังสือ แบบฝึกหัด รวมถึงคู่มือแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่จะต้องเตรียมการให้มีความพร้อมใช้งานได้

3. มีการวางแผนด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งกิจกรรมในชั้นเรียน และกิจกรรมนอกชั้นเรียน เป็นกิจกรรมโดยรวมทั้งปี ซึ่งการวางแผนกิจกรรมนี้เป็นการวางแผนที่ต้องใช้หลายสิ่งหลายอย่าง รวมถึงบุคลากร วัสดุ/อุปกรณ์ และงบประมาณด้วย

4. การวางแผนการให้บริการและการประชาสัมพันธ์ งานส่วนใหญ่ของการให้บริการเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องมากน้อยต่างกันไป ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบว่า จะมีการเปลี่ยนแปลงอันใดเกิดขึ้น โดยควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การประชุม สัมมนา หรือประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ

ขั้นการเตรียมการ การเตรียมการเป็นการจัดระบบ วางระเบียบ บุคลากร งบประมาณให้อยู่ในสถานะที่จะใช้ได้พอดี คือ ต้องประกาศรายชื่อบุคลากรที่จะดูแลงานเพื่อให้รู้ล่วงหน้า การจัดซื้อ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมที่จะดำเนินการ การจัดเตรียมหลักฐานเอกสาร ข้อมูล ฟอร์มต่าง ๆ ให้พร้อมใช้ทันที การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พัฒนาคุณภาพตามขั้นตอน และความจำเป็นที่จะมีอยู่ การเตรียมการบริหารทั้งหลายสำหรับความเป็นอยู่ของคนในสถานที่อย่างครบถ้วน สิ่งสำคัญคือ การทดสอบความพร้อมของสิ่งทั้งหลายนั้นให้ชัดเจน

ขั้นการดำเนินงาน การจัดการหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เกี่ยวข้องกับเรื่องของ “เวลา” คือ การดำเนินงานตามเวลาที่วางไว้ทุกขั้นตอน การดำเนินการนี้ทำตั้งแต่ในชั้นเรียน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครูอาจารย์ จนถึงนอกชั้นเรียน สิ่งที่ต้องพิจารณา คือ การดำเนินการในแต่ละภาคเรียน การดำเนินการในแต่ละเดือน การดำเนินการในแต่ละสัปดาห์ การดำเนินการในแต่ละวัน และการดำเนินการในแต่ละชั่วโมง ระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรนั้น หน่วยงานต่าง ๆ หรือผู้บริหารควรจะได้จัดให้มีการสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร เพื่อจะรับทราบปัญหาและหาทางแก้ปัญหา ซึ่งสามารถใช้สารสนเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรนั้น จะเป็นการให้คำแนะนำ และช่วยเหลือแก่ครู เพื่อให้ดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง

โดยสรุปแล้ว กระบวนการบริหารหลักสูตรจากแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แล้ว พบว่ามีลักษณะร่วมกัน ดังนี้ คือ

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนการดำเนินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการบริหารหลักสูตร โดยโรงเรียนจะต้องทำการวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบหลักสูตร/สร้างหลักสูตร สร้างความเข้าใจหลักสูตร และวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ในด้านงบประมาณ โรงเรียนดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหาร ในด้านบุคลากร โรงเรียนจัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน ส่วนในด้านทั่วไป โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ จัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง และต้องใช้ในหลักสูตร

2. การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ การศึกษาบริบทหรือสภาพแวดล้อม การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผล สำหรับการดำเนินการนั้น จะดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการไม่แยกส่วน และในการดำเนินการ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และพิจารณาการออกแบบหลักสูตรทั้งในระดับกว้างและในระดับห้องเรียน พร้อมทั้งประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ทั้งในระดับกว้าง ซึ่งเป็นการศึกษาบริบทหรือสภาพความต้องการของสังคมไทย และสังคมโลก และต้องใช้แนวคิดทางปรัชญา จิตวิทยา และสังคมวิทยาที่สามารถปฏิบัติได้อย่างจริง มาช่วยกลั่นกรอง เพื่อให้ได้ทิศทางของการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาหรือของหลักสูตร อันจะนำไปสู่การกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา และรายวิชาต่อไป ส่วนในระดับลงสู่ห้องเรียน เป็นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา ซึ่งมีความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

3. การสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นการสร้างความสอดคล้องกันของการเขียนหลักสูตร การสอนตามหลักสูตร และการทดสอบหรือประเมินผลตามหลักสูตร ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้ 1) การเขียนหลักสูตร เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน และครูบรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการวัดประเมินผล ข้อเสนอแนะวิธีการสอน และแหล่งเรียนรู้ เช่น เป้าหมายหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้สอดคล้องกัน หน่วยการเรียนรู้ จะช่วยให้ครูพัฒนา และนำไปวางแผนปฏิบัติการประจำปี ช่วยให้ครูวางแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ได้ มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือพัฒนาบรรยากาศการทำงานของคุณแบบมืออาชีพ 2) การสอนตามหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะแนวทางการสอนจากหลักสูตรที่เขียนขึ้น เช่น ครูนำเนื้อหา

ในหลักสูตรมาวางแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ มีโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การทดสอบตามหลักสูตร เป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ตามที่ได้เขียนไว้ในหลักสูตร และการสอนอย่างสอดคล้องกัน เช่น มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร เป็นต้น

4. การนิเทศหลักสูตร เป็นกระบวนการสร้างความร่วมมือกันของผู้บริหารและครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพ มีการสนับสนุนสื่อ วัสดุและอุปกรณ์การสอน เพื่อให้การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการสนับสนุนหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม กำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ มีกิจกรรมการนิเทศกำกับติดตามที่หลากหลายที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ระบุระยะเวลาการดำเนินการ และกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ทั้งนี้ใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรอื่นในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีแนวทางการเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจในการดำเนินงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และรายงานผลการดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นระยะ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรและการสอนให้เหมาะสม

5. การประเมินผลการบริหารหลักสูตร เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร โดยการประเมินผลนั้น มีความครอบคลุมถึงการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติของนักเรียน และตัวหลักสูตร การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน และการบริหารโรงเรียน ไม่ได้เน้นเฉพาะจุดหมายปลายทางของการพัฒนาเพียงเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การประเมินเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ไม่เพียงแต่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังต่อเนื่องไปสู่อนาคต ดังนั้นผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตรจึงต้องทำความเข้าใจในแนวคิดการประเมิน เพื่อที่จะสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

จากผลสรุปกระบวนการบริหารหลักสูตรดังกล่าวมา ผู้วิจัยจะศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลือกศึกษาตามประเด็นของกระบวนการบริหารหลักสูตรที่มีลักษณะร่วมกัน

ที่ผู้วิจัยได้เลือกมาดังต่อไปนี้ คือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ 3) การสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร 4) การนิเทศหลักสูตร และ 5) การประเมินผลการบริหารหลักสูตร

โครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โครงการห้องเรียนดนตรี เป็นโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยพลเอกสุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ได้มอบนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2560 โดยคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ ปัจจุบันมีโรงเรียนในโครงการทั้งสิ้น 20 โรงเรียน มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ เพื่อเพิ่มเติมความรู้ และทักษะพื้นฐานทางดนตรีเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยมีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรห้องเรียนดนตรีไทย 9 โรงเรียน และหลักสูตรห้องเรียนดนตรีสากล 11 โรงเรียน ซึ่งนักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางดนตรี และพัฒนาต่อยอดจนเป็นสมรรถนะที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต จากการดำเนินการที่ผ่านมาโรงเรียนในโครงการสามารถพัฒนาทักษะนักเรียนจนสามารถได้รับรางวัลระดับชาติ และนานาชาติ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และหลายโรงเรียนได้รับการติดต่อจากมหาวิทยาลัยเพื่อที่จะทำความตกลงในการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ และให้ทุนการศึกษาจนจบหลักสูตร โดยโครงการห้องเรียนดนตรี (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2560) มีหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการและเหตุผล

1. จัดการศึกษาตามความถนัดและความสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. เพื่อพัฒนาและส่งต่อผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีให้ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และมีเส้นทางการประกอบอาชีพด้านดนตรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีได้ศึกษาเล่าเรียนตามความสนใจ และความถนัด เช่นเดียวกับผู้มีความสามารถพิเศษด้านอื่น ๆ

2. เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองนโยบายของรัฐ เรื่องการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี โดยมีหลักสูตรที่เพิ่มความเข้มข้นด้านดนตรีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล

3. เพื่อสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนากับหน่วยงาน และองค์กรทางการศึกษาในการพัฒนา และส่งต่อนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และมีแนวทางในการประกอบอาชีพทางด้านดนตรีในอนาคต

เป้าหมาย

เป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรีแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างโรงเรียนต้นแบบ (2560-2562)

โครงการห้องเรียนดนตรีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี
2. โรงเรียนสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
3. โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา

โครงการห้องเรียนดนตรีที่ขยายเพิ่มเติมในระยะแรก จำนวน 3 โรงเรียน

1. โรงเรียนอัมพันวิทยาลัย จังหวัดสมุทรสงคราม (ภาคกลาง)
2. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

(ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

3. โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน (ภาคเหนือ)

ระยะ 2 สร้างความยั่งยืน (2562-2565)

โครงการห้องเรียนดนตรีที่ขยายเพิ่มเติมทุกภูมิภาค จำนวน 14 โรงเรียน โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีความพร้อมและเปิดรับนักเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 ดังนี้ คือ 1) โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี 2) โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ 3) โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม จังหวัดพิจิตร 4) โรงเรียนเชิงคำวิทยาคม จังหวัดพะเยา 5) โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ 6) โรงเรียนมัธยมวชิราวุธ จังหวัดสกลนคร 7) โรงเรียนสภาราชินี จังหวัดตรัง จังหวัดตรัง 8) โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา จังหวัดสงขลา 9) โรงเรียนทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 10) โรงเรียนหอวัง กรุงเทพมหานคร 11) โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี 12) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 13) โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง และ 14) โรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการ

ระยะที่ 1

1. รับสมัครโรงเรียนที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการ และจัดการประชุมคณะกรรมการ
3. คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ
4. สนับสนุนงบประมาณพื้นฐานด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ บุคลากร

ระยะที่ 2

1. ส่งเสริมสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน
2. พัฒนาศักยภาพด้านดนตรีให้แก่ครูผู้สอน
3. พัฒนาทักษะทางดนตรี และกิจกรรมที่สอดคล้องกับรายวิชาในระดับอุดมศึกษา

ให้แก่นักเรียน

4. ส่งเสริมการประกวดแข่งขัน การแสดงผลงานระดับชาติและนานาชาติ
5. ขยายเครือข่ายสู่โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด

ใกล้เคียง

6. ส่งต่อนักเรียนเข้าเรียนต่อได้ครบทั้งระบบ (ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา-อุดมศึกษา)
7. โรงเรียนโครงการห้องเรียนดนตรีครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

การสนับสนุนด้านอาคารสถานที่

กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนงบประมาณด้านอาคารสถานที่ โดยการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 โอนจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

1. ค่าปรับปรุงซ่อมแซมอาคารโครงการห้องเรียนดนตรีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 13,908,000 บาท
2. ค่าปรับปรุงซ่อมแซมอาคารโครงการห้องเรียนดนตรีที่ขยายเพิ่มเติมในระยะแรก จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 3,078,000 บาท

การสนับสนุนด้านบุคลากร เพื่อการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี

กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนงบประมาณในการสนับสนุนด้านบุคลากร เพื่อการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี โดยการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 โอนจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

1. ค่าจ้างครู และจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนดนตรีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 2,730,000 บาท

2. ค่าจ้างครู และจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะของโรงเรียนในโครงการห้องเรียนดนตรี ที่ขยายเพิ่มเติมในระยะแรก จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 420,000 บาท

การสนับสนุนด้านครุภัณฑ์ดนตรี

กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนงบประมาณด้านครุภัณฑ์ดนตรี โดยการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ 2561 โอนจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

ค่าครุภัณฑ์ดนตรีโครงการห้องเรียนดนตรีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 14,296,300 บาท

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอนี้ เป็นงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตรในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

วิรุฬ เกิดภักดี (2551) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ตามลำดับ คือ การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร การสรุปผลการดำเนินงาน การดำเนินการบริหารหลักสูตร และการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล 2) ผลการ เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต บางขุนเทียนของเครือข่ายที่ 71 กับเครือข่ายที่ 72 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียนของเครือข่ายที่ 71 กับเครือข่าย ที่ 72 ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีมโนทัศน์การสอนต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขต บางขุนเทียน พบว่า ครูที่มีมโนทัศน์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียน ไม่แตกต่างกัน

ทองทิพย์ มนตรี (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สูงสุดด้านการวางแผน (Plan) รองลงมา ได้แก่ ด้านกำกับติดตาม (Check) และด้านการปฏิบัติ ตามแผน (Do) และมีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการ ปรับปรุงพัฒนา (Action) อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มี

สถานภาพวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างชัดเจน มีการร่วมคิดร่วมทำ การจัดทำหลักสูตรกับหน่วยงานต้นสังกัด และให้ความรู้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการประชุม และหาแนวทางพัฒนาหลักสูตร มีคณะกรรมการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และระดมความคิดของทุกกลุ่มสาระ ส่งเสริมงานด้านหลักสูตรอย่างจริงจัง

สงกรานต์ เรืองประทีป (2559) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร และเมื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีดังนี้ 1) จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกัน มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน 2) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน 3) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

จินตนา ไจมา (2559) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 พบว่า มีการปฏิบัติ/เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหา คือ 1) ขาดการดำเนินการและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง 2) ชุมชน ผู้ปกครอง ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นน้อย และ 3) การกำกับ ดูแล ติดตาม ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำหรับข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น คือ สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการ

ดำเนินงาน วางแผนการบริหารหลักสูตร และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนการบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น ตลอดจนจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบจากผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง และหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ผลการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 พบว่า ทุกชั้นตอน และทุกประเด็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เสาวนีย์ นवलน้อย (2559) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตรนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนา หลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตร ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับ โรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลในภาพรวม และรายด้านไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนการจำแนก ตามคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูงกับโรงเรียนที่มี คะแนนเฉลี่ยกลุ่มต่ำ มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และผลจาก การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนพบว่า ครู และโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพิ่มเติมจาก กิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม โดยเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่ตนเองเลือกตามความถนัด และความสนใจ อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ครบทุกด้าน สรรค์สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีคุณภาพ สามารถปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมได้อีกทางหนึ่ง 3) ปัญหา คือ ครูผู้สอนยังขาดความรู้และความชัดเจนในกระบวนการด้านการบริหารหลักสูตร ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมของโรงเรียนไม่เป็นรูปธรรม และไม่ต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญ ของ

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล และขาดการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ ขาดอุปกรณ์ที่เพียงพอ สื่อ และเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน มีน้อย ขาดการจัดอบรมครู และบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่มีการบูรณาการในกลุ่มสาระอื่น ๆ ขาดการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล 4) ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมครูผู้สอน โดยสร้างความตระหนัก และให้ความสำคัญในทักษะความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกิดเป็นรูปธรรม และต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์ที่เพียงพอ จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เพียงพอกับการใช้งาน ส่งเสริมการจัดอบรมครู และบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เกิดการบูรณาการในกลุ่มสาระอื่น ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการดำเนินการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

รัตนา คำเพชรดี (2559) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุนการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผล มี 7 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และนโยบายของหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศภายใน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครู การบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาตนเอง 2) ด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุม และ 3) ด้านประสิทธิผลการบริหารหลักสูตร มี 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สมรรถนะการสอน และการเป็นที่ยอมรับของครู และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) รูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวม และรายองค์ประกอบ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร ด้านประสิทธิผลการบริหารหลักสูตร และด้านปัจจัยสนับสนุนการบริหารหลักสูตร

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า

1) ในด้านการบริหารหลักสูตร และการสนับสนุนการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ทำการศึกษา และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ โดยศึกษาวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลาง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษา และเอกสารประกอบหลักสูตรเตรียมบุคลากร ในสถานศึกษาเพื่อใช้หลักสูตรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน ส่วนร่วมในการจัดตารางสอน และมีแนวปฏิบัติในการจัดตารางสอน โดยวิเคราะห์จากโครงสร้างหลักสูตร การจัดระบบงานบริการให้มีวัตถุประสงค์หลักสูตร มีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

2) ในด้านกระบวนการใช้หลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ และปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา ได้ใช้สื่อในการส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดซ่อมเสริม มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3) ในด้านความพึงพอใจต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากต่อการจัดเตรียมอาคารสถานที่ การจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และในระดับความพึงพอใจมากในทุกด้าน ส่วนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านการแต่งกายสะอาด สุภาพ รองลงมา คือ ครูมีกิจกรรมเหมาะสมกับกาลเทศะ

วสุ อังศุเกียรติถาวร (2561) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า

1) สภาพการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 3 การกำกับดูแลคุณภาพ และด้านที่ 2 การส่งเสริมและสนับสนุน

2) ปัญหาการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าสูงที่สุดมาต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 3 การกำกับดูแลคุณภาพ

ด้านที่ 1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่ 2 การส่งเสริมและสนับสนุน และ 3) แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปัญหา ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นสำคัญ ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารควรมีการกำกับ และส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตร และผู้บริหารควรดำเนินการในส่วนของการระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

กษัตริย์ แจ่มจันทร์ (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้ง 7 ด้าน ยังพบปัญหาทุกด้านโดยแจ่มแจ้งเป็นรายข้อย่อยของแต่ละด้าน เช่น การสร้างความตระหนักให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง การใช้งบประมาณที่มีอย่างจำกัด การทำงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ การปฏิบัติงานตามแผน การจัดทำรายงานการนิเทศอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร สรุปผลการเรียนตามเกณฑ์ การปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียน เป็นต้น สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยภาพรวมทั้ง 7 ขั้นตอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงลำดับได้ดังนี้

- 1) ด้านการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร
- 2) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 3) ด้านการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตร
- 4) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
- 5) ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- 7) ด้านการสรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แนวทางในการบริหารหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

- 1) ด้านการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แนวทาง มีการตั้งคณะทำงานด้านการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ และวางแผนการแนะแนวให้ครูทุกคนสามารถแนะแนวห้องเรียนอาชีพได้
- 2) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา แนวทาง มุ่งเน้นในเรื่องของการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ รวมถึงการจัดอบรม สัมมนาเพิ่มทักษะให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และมีการประชาสัมพันธ์

ที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ 3) ด้านการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาแนวทาง สถานศึกษาต้องจัดให้มีการประชุมที่สามารถสะท้อนถึงปัญหาในการจัดทำหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนอาชีพ เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป 4) ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลแนวทาง มีการจัดประชุมโดยให้บุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อติดตามปัญหา และจัดตั้งคณะกรรมการในการจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเป็นการรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับบุคคลทั่วไปได้รับทราบ 5) ด้านการสรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แนวทาง จัดให้มีการอบรมในเรื่องผลการเรียน และจัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนที่ถูกต้อง 6) ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา แนวทาง ให้มีการจัดสรรงบประมาณที่ครอบคลุมสื่อการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด 7) ด้านการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตร แนวทาง จัดให้มีการนำความรู้มาเผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ในห้องเรียนอาชีพ

ชุตินา วาปีทะ (2563) ได้ทำวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหาร และครูวิชาการที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน และบุคลากรมีความรู้เข้าใจเรื่องหลักสูตร ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมจัดทำหลักสูตร ทั้งฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และควรพัฒนาการจัดทำหลักสูตรให้มีความทันสมัย และเน้นเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และวางแผนร่วมกันในการใช้หลักสูตรให้ตรงตามสภาพจริงตามท้องถิ่น การดำเนินการบริหารหลักสูตรวางแผนการดำเนินการหลักสูตรชัดเจนตามขั้นตอน และครูออกแบบการเรียนรู้ และนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพปัญหา และ

ความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ได้แก่ จัดปฏิบัติปฏิบัติงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลจัดการเรียนรู้ทุกภาคเรียน ที่ชัดเจนถูกต้อง โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และมีผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาร่วมด้วย ด้านการสรุปผลการดำเนินการหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การสรุปผลของการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมข้อเสนอแนะต่าง ๆ และการรายงานผลการประเมินการใช้หลักสูตรต่อผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปรับปรุง และการพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุง และพัฒนา กระบวนการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงพัฒนา ให้สอดคล้องการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร ในประเด็นและในขอบเขตเขตการวิจัยต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ เป็นแนวทางในการที่ ผู้วิจัยจะกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย การกำหนดตัวแปรในการศึกษา การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเป็นแนวทางในการเลือกใช้รูปแบบการวิจัยให้เหมาะสมกับงานวิจัย ของผู้วิจัยในครั้งนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีและ เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วม โครงการห้องเรียนดนตรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในการเปรียบเทียบนั้น ตัวแปรต้น คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา คือ 1) ขนาดใหญ่พิเศษ และ 2) ขนาดใหญ่ สำหรับตัวแปรตามนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากตัวแปร ที่มีลักษณะร่วมกันจากกระบวนการบริหารหลักสูตรในเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเลือกเป็น ตัวแปรตามในงานวิจัยนี้ และจากการวิเคราะห์ทำให้ได้ตัวแปรที่จะศึกษา 5 ตัวแปร คือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ 3) การสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร 4) การนิเทศหลักสูตร และ 5) การประเมินผลการบริหาร หลักสูตร โดยเขียนเป็นภาพประกอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ตัวแปรต้น

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
ต่อการบริหารหลักสูตรในโครงการ
ห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ดังนี้

1. ขนาดใหญ่พิเศษ
2. ขนาดใหญ่

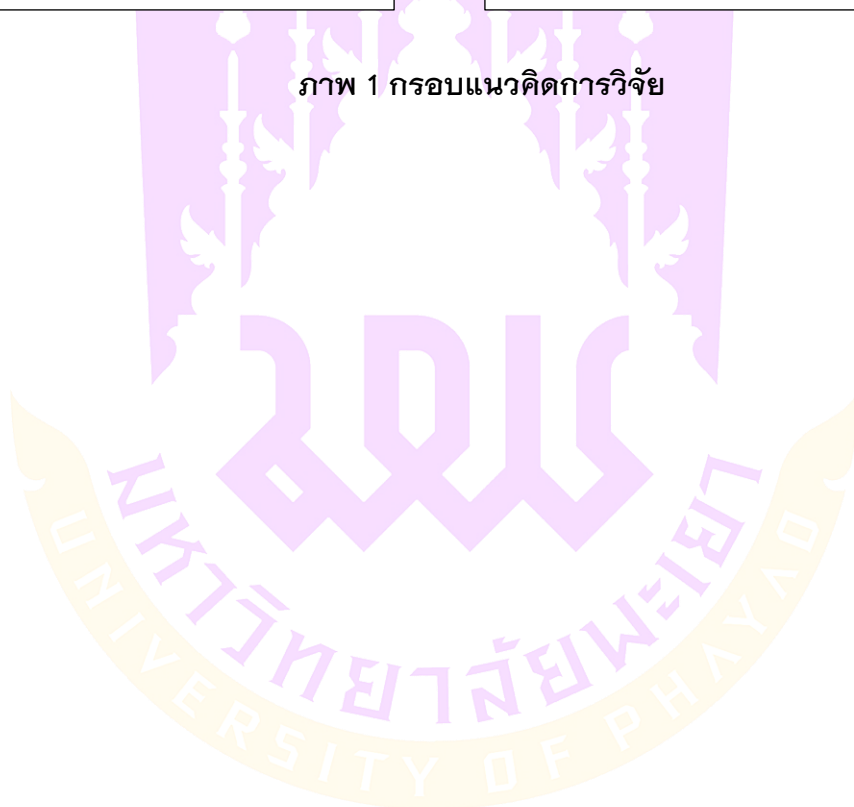

ตัวแปรตาม

การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียน
ดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
2. การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ
3. การสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร
4. การนิเทศหลักสูตร
5. การประเมินผลการบริหารหลักสูตร

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 2,757 คน ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี ทั้งหมด 20 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดนตรี หัวหน้าโครงการห้องเรียนดนตรี หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ และครูสอนดนตรี โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้ง 20 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีข้อคำถาม 5 ด้าน ดังนี้ คือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ 3) การสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร 4) การนิเทศหลักสูตร และ 5) การประเมินผล

การบริหารหลักสูตร โดยแบบสอบถามเป็นรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Rating Scale) โดยปรับปรุงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2545) มีเกณฑ์การให้ระดับค่าคะแนนความต้องการดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายของแต่ละระดับความต้องการ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ โดยปรับปรุงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

2.51–3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

1.00–1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรแล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม มีข้อคำถามตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตร จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ การบริหารหลักสูตร (วัชรวิ บูรณสิงห์, 2544) แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (กรมวิชาการ, 2548) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) การจัดการหลักสูตรและการสอน (สำลี ทองธิว, 2553) การจัดการหลักสูตรและการสอน (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2554) และภาวะผู้นำทางหลักสูตร (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2562) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวแปรที่มีลักษณะร่วมกัน และเลือกตัวแปรมาพัฒนาเพื่อทำการศึกษาในงานวิจัยนี้ด้วยกัน 5 ด้าน ดังนี้ คือ

- 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ
- 3) การสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร
- 4) การนิเทศหลักสูตร
- 5) การประเมินผลการบริหารหลักสูตร

2. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความคิดเห็น ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเครื่องมือ รวมทั้งปฏิบัติตามข้อเสนอนะที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้แนะนำ ก่อนที่จะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง

3. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบ ดังรายนามต่อไปนี้

3.1 อาจารย์ ดร.วรารัตน์ วรวิรัช อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีสากล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.2 อาจารย์ ดร.ชญาณิตย์ ยิ้มสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรการสอน และการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.3 อาจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ ปันดอนทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

เมื่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ตรวจสอบแล้ว จึงนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

ข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

เมื่อวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเสร็จแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) จากการตรวจสอบความเที่ยงตรง พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และทำการเลือกข้อคำถามที่ใช้ได้ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) กับประชากร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาหรือ Alpha Coefficient (α -Coefficient) ของ Cronbach (Cronbach, 1990) ซึ่งแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.941 จากนั้นทำการพัฒนาแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรีทั้งหมด 20 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแบบสอบถามส่งผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรีทั้งหมด 20 โรงเรียน
3. จากข้อที่ 2 ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนตอบแบบสอบถามผ่านแบบสอบถามออนไลน์ Google Forms โดยการสแกน QR Code เพื่อตอบแบบสอบถามตามหนังสือที่แนบไป
4. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่เสร็จสิ้นแล้ว มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์เรียบร้อย เพื่อทำการจัดระบบข้อมูลของแบบสอบถามและนำสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ตอบคำถามครบถ้วน สมบูรณ์แล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นผู้ที่ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา
3. การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (Validity) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาหรือ Alpha Coefficient (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach (Cronbach, 1990)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบที (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในบทที่ 4 นี้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปรากฏตามรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน

ที่	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	ขนาดของสถานศึกษา		
	ขนาดใหญ่พิเศษ	255	85.0
	ขนาดใหญ่	45	15.0
	รวม	300	100.0
2.	ตำแหน่งในปัจจุบัน		
	2.1 ผู้บริหาร	40	13.33
	2.2 ครู	260	86.67
	รวม	300	100.0

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15 รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และครู จำนวน 260 คิดเป็นร้อยละ 86.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี					
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน					
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	
1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	4.35	0.48	มาก	1	
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ	4.31	0.47	มาก	2	
3. ด้านการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร	4.28	0.48	มาก	4	
4. ด้านการนิเทศหลักสูตร	4.26	0.50	มาก	5	
5. ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร	4.30	0.49	มาก	3	
เฉลี่ยรวม	4.30	0.45	มาก		

จากตาราง 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีฯ ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.48) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.49) และด้านการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.48) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศหลักสูตร ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.50)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหาร
 หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมความพร้อมของ
 สถานศึกษา

ด้านการเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนักและ ให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตร เพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรี	4.53	0.70	มากที่สุด	1
2. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำ หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี	4.36	0.64	มาก	4
3. โรงเรียนได้บรรจุโครงการห้องเรียน ดนตรีไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาและกำหนด กรอบในการจัดทำหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีอย่างชัดเจนและเป็น ระบบ	4.39	0.67	มาก	2
4. โรงเรียนออกแบบหลักสูตรและสร้าง หลักสูตรดนตรีที่มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ผลงาน ทางดนตรีของโรงเรียนที่ผ่านมาและ บริบทของโรงเรียน	4.30	0.65	มาก	8
5. โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินการใช้ หลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างเป็นระบบ	4.35	0.66	มาก	6

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านการเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
6. โรงเรียนดำเนินการวางแผนจัดสรร งบประมาณเพื่อใช้ในการบริหาร โครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเพียงพอ และเหมาะสม	4.32	0.68	มาก	7
7. โรงเรียนจัดหาครูผู้สอนและบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง สำหรับการจัดการเรียนการสอนดนตรี ประเภทต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและ ตรงกับความต้องการของหลักสูตร	4.27	0.66	มาก	10
8. โรงเรียนจัดสร้างห้องปฏิบัติการทาง ดนตรี ห้องซ้อมดนตรีเดี่ยว ห้องซ้อม ดนตรีรวมวง และจัดซื้อ จัดหาเครื่อง ดนตรี สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง สำหรับโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างมี คุณภาพ	4.28	0.68	มาก	9
9. โรงเรียนจัดการอบรม ประชุม สัมมนา หรือส่งครูและบุคลากรไปอบรม ประชุม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอน ดนตรี	4.37	0.67	มาก	3
10. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการ ห้องเรียนดนตรีต่อสาธารณชน และ กำหนดเกณฑ์การพิจารณารับนักเรียน เข้าศึกษาต่อโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างชัดเจน	4.35	0.65	มาก	5
เฉลี่ยรวม	4.35	0.48	มาก	

จากตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีฯ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนัก และให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรเพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรี ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ โรงเรียนได้บรรจุโครงการห้องเรียนดนตรีไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดกรอบในการจัดทำหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างชัดเจนและเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67) และโรงเรียนจัดการอบรม ประชุม สัมมนาหรือส่งครูและบุคลากรไปอบรม ประชุม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรี ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดหาครูผู้สอนและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางสำหรับการจัดการเรียนการสอนดนตรีประเภทต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและตรงกับความต้องการของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเป็นระบบ	4.17	0.68	มาก	10
2. โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี	4.38	0.64	มาก	1
3. โรงเรียนขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ กำหนดยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ	4.29	0.61	มาก	8

ตาราง 4 ต่อ

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
4. โรงเรียนมีการพิจารณาการออกแบบหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ทั้งในระดับกว้างและในระดับห้องเรียน	4.33	0.69	มาก	5
5. โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำหลักสูตร เพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรี โดยเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551	4.31	0.62	มาก	6
6. โรงเรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการศึกษาเพิ่มขึ้น	4.30	0.66	มาก	7
7. โรงเรียนมีการทดลองใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้หลักสูตร	4.28	0.63	มาก	9
8. โรงเรียนมีระบบการวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี	4.35	0.65	มาก	3
9. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกันในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาดนตรี	4.33	0.64	มาก	4
10. โรงเรียนได้นำหลักสูตรดนตรีที่จัดทำขึ้นไปใช้อย่างเป็นระบบ	4.37	0.64	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.31	0.47	มาก	

จากตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีฯ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ โรงเรียนได้นำหลักสูตรดนตรีที่จัดทำขึ้นไปใช้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.66) และโรงเรียนมีระบบการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.68)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร

ด้านการสร้างความสอดคล้อง ของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การจัดทำหลักสูตรมีการกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้สอดคล้องกับ เป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี	4.16	0.66	มาก	15
2. การออกแบบการวัดประเมินผล มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของ วิชาดนตรี	4.42	0.63	มาก	1
3. เป้าหมายหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน	4.25	0.66	มาก	13

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการสร้างความสอดคล้อง ของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
4. หน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ทำให้ครู สามารถนำไปวางแผนการปฏิบัติงาน ที่เชื่อมโยงกับโครงการในแผนปฏิบัติการ ประจำปีได้	4.31	0.66	มาก	3
5. ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับความสามารถและ ศักยภาพที่มีอยู่ของนักเรียน	4.22	0.68	มาก	14
6. โรงเรียนมีโครงการหรือกิจกรรมที่ ส่งเสริมหรือพัฒนาบรรยากาศ การทำงานของครูให้เป็นครูมืออาชีพ	4.28	0.63	มาก	8
7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้าง จัดหาและ ใช้ทั้งสื่อการสอนและนวัตกรรมในการ จัดการเรียนการสอนดนตรี	4.26	0.68	มาก	12
8. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและนักเรียน เผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบสื่อ ออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เครือข่ายทางสังคม ในอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ที่ให้บริการวิดีโอ ออนไลน์ เป็นต้น	4.30	0.66	มาก	6
9. โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน ในการเข้าร่วมประกวดในรายการดนตรี ต่าง ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและ ต่างประเทศ	4.29	0.69	มาก	7
10. โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ ตำราเรียนที่มี คุณภาพ มีมาตรฐาน มีความเหมาะสม และได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านดนตรี	4.30	0.64	มาก	5

ตาราง 5 ต่อ

ด้านการสร้างความสอดคล้อง ของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
11. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้สื่อ การสอนและวิธีการสอนที่เหมาะสม กับนักเรียนแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี	4.28	0.67	มาก	11
12. โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติม ในรายวิชาดนตรีที่ตอบสนองต่อ ความถนัด ศักยภาพและ ความต้องการของนักเรียน	4.28	0.66	มาก	10
13. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการ วิธีการ และประสบการณ์ในการจัดการเรียน การสอนดนตรีกับครูโรงเรียนอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี	4.33	0.62	มาก	2
14. โรงเรียนมีการดำเนินการวิจัยและ พัฒนาการจัดการศึกษาด้านดนตรี อย่างต่อเนื่อง และใช้ผลการวิจัยมา ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านดนตรี	4.28	0.65	มาก	9
15. โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรดนตรี ในโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเป็น ระบบ	4.31	0.66	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.28	0.48	มาก	

จากตาราง 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีฯ ด้านการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตรพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การออกแบบการวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาดนตรี ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.48)

รองลงมา คือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการ วิธีการ และ ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนดนตรีกับครูโรงเรียนอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ ห้องเรียนดนตรี ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.62) และหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ทำให้ครูสามารถ นำไปวางแผนการปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงกับโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีได้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำหลักสูตรมีการกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหาร หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนิเทศหลักสูตร

ด้านการนิเทศหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนสร้างกระบวนการร่วมมือกัน ของผู้บริหารและครู เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ผ่านระบบการนิเทศ	4.18	0.68	มาก	8
2. โรงเรียนมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร อย่างเป็นระบบ	4.36	0.63	มาก	1
3. โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของ การดำเนินงานการนิเทศอย่างชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและกำหนด ตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้	4.25	0.66	มาก	5
4. กิจกรรมการนิเทศกำกับติดตามมีรูปแบบ ที่หลากหลายมีความสอดคล้องกับ เป้าหมายที่กำหนดไว้	4.24	0.64	มาก	6
5. โรงเรียนระบุระยะเวลาการดำเนินการ และกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศ และการรับการนิเทศอย่างชัดเจน	4.27	0.65	มาก	3

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการนิเทศหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
6. การนิเทศมีการใช้หลักการนิเทศ หลักการบริหารจัดการที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพและบริบทของ โรงเรียน	4.27	0.67	มาก	4
7. โรงเรียนมีการรายงานผลการดำเนินงาน นิเทศ กำกับติดตามหลักสูตร ให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นระยะ	4.23	0.64	มาก	7
8. โรงเรียนใช้ผลของการนิเทศ มาร่วมกัน ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน	4.33	0.62	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.26	0.50	มาก	

จากตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีฯ ด้านการนิเทศหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.63) รองลงมา โรงเรียนใช้ผลของการนิเทศ มาร่วมกันปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.62) และโรงเรียนระบุระยะเวลาการดำเนินการและกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศ และการรับการนิเทศอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนสร้างกระบวนการร่วมมือกันของผู้บริหารและครู เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ผ่านระบบการนิเทศ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.68)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหาร
 หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร

ด้านการประเมินผล การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การประเมินผลมีความครอบคลุมถึง ผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนและ ตัวหลักสูตร	4.15	0.67	มาก	7
2. การประเมินหลักสูตรมีกระบวนการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.61	มาก	1
3. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความเข้าใจ ตรงกันในการประเมินการบริหาร หลักสูตร	4.31	0.64	มาก	4
4. โรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินการ ประเมินการบริหารหลักสูตรอย่างเป็น ระบบ	4.32	0.61	มาก	3
5. โรงเรียนมีการนำผลจากการประเมินผล มาใช้พัฒนาหลักสูตรโครงการห้องเรียน ดนตรีให้เป็นหลักสูตรที่มีความเฉพาะ	4.30	0.63	มาก	6
6. โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผล การดำเนินการและรายงานผล การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียน ดนตรีต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.31	0.65	มาก	5
7. ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบัน การศึกษาทางดนตรี ทั้งในระดับก่อน อุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ของแต่ละสถานศึกษา	4.35	0.65	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.30	0.49	มาก	

จากตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีฯ ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินหลักสูตร มีกระบวนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.61) รองลงมา ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาทางดนตรี ทั้งในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.65) และโรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินการประเมินการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผลมีความครอบคลุมถึงผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนและตัวหลักสูตร ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ t (t-test)

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ (n = 255)		ขนาดใหญ่ (n = 45)		t	p- value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา	4.49	0.35	3.56	0.38	15.087	.001*
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สู่การปฏิบัติ	4.44	0.35	3.60	0.39	13.195	.001*
3. ด้านการสร้างความสะดวก ของหลักสูตร	4.42	0.37	3.52	0.30	17.623	.001*
4. ด้านการนิเทศหลักสูตร	4.39	0.42	3.58	0.32	14.588	.001*
5. ด้านการประเมินผลการบริหาร หลักสูตร	4.40	0.42	3.70	0.40	10.805	.001*
เฉลี่ยรวม	4.43	0.35	3.59	0.28	17.680	.001*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร หัวหน้าโครงการห้องเรียนดนตรี หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะและครุดนตรี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 50 ข้อ คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (d-Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.941 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบที (t-test) ในบทที่ 5 บทสรุป ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลสรุปดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15 รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และครู จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1) เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาตัวแปรทั้ง 5 ด้าน พบว่า การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.48) และรองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.49) ด้านการสร้างความสะดวกคล่องของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศหลักสูตร ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.50)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผลการวิจัย พบว่า การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีนั้น ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของ

สถานศึกษา จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี ทั้ง 20 โรงเรียน มีความตระหนัก และให้ความสำคัญกับโครงการห้องเรียนดนตรี จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการคัดเลือกโรงเรียนต่าง ๆ จากทั่วประเทศ เพื่อเข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี มาพัฒนาเป็นต้นแบบห้องเรียนดนตรี ส่งผลให้โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการทั้ง 20 โรงเรียน ได้เตรียมความพร้อมหรือถ้าโรงเรียนนั้น ๆ มีความพร้อมอยู่แล้ว ก็พัฒนาต่อไปให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในทุกโรงเรียนนั้น ได้มีการวางแผนจัดทำหลักสูตร และบรรจุโครงการห้องเรียนดนตรีเข้าไปในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดกรอบในการจัดทำหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างชัดเจนและเป็นระบบ สำหรับการเตรียมความพร้อมในส่วนของคุณครู มีการจัดสรรครุภัณฑ์ให้มีความเพียงพอ และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาครุภัณฑ์ โดยการจัดการอบรม ประชุม สัมมนา สนับสนุน และส่งเสริมให้ครุภัณฑ์ได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี การเตรียมความพร้อมในส่วนของงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ อีกทั้งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูและผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริษัทห้างร้านต่าง ๆ และผู้มีอุปการะคุณ เป็นต้น การเตรียมความพร้อมในส่วนของคุณครู สิ่งปลูกสร้าง โรงเรียนมีการจัดหาเครื่องดนตรีที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน นอกเหนือไปจากเครื่องดนตรีพื้นฐานเดิมที่โรงเรียนมีความพร้อมอยู่แล้ว มีการจัดสร้างปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการทางดนตรีให้พร้อมใช้ และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินโครงการห้องเรียนดนตรีนั้น สามารถดำเนินโครงการได้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายของโครงการ จากที่กล่าวมา ทำให้ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ เรื่องประทีป (2559) ที่พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ในขณะที่เดียวกัน พบว่า ด้านการนิเทศหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ถึงแม้ว่าจะเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ผลการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในด้านนี้ ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนั้น ได้มีการจัดทำ

แผนการนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเป็นระบบ มีการใช้ผลของการนิเทศ มาร่วมกันปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีการระบุระยะเวลาการดำเนินการและกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศ และการรับการนิเทศอย่างชัดเจน ในการนิเทศใช้หลักการบริหารจัดการที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศอย่างชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ สำหรับกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีรูปแบบที่หลากหลายมีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการรายงานผลการดำเนินงานนิเทศ กำกับติดตามหลักสูตร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นระยะ และมีการสร้างกระบวนการร่วมมือกันของผู้บริหารและครู เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ผ่านระบบการนิเทศ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา วาปีทะ (2563) ที่พบว่า มีการแต่งตั้งกรรมการในการนิเทศ ติดตามเป็นระบบ และให้คำปรึกษาโดยมีผู้เชี่ยวชาญนอกกรมด้วย จัดปฏิทินปฏิบัติงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลจัดการเรียนรู้ทุกภาคเรียน อย่างสม่ำเสมอ และชัดเจนถูกต้อง มีการออกแบบบันทึกการนิเทศ สรุปผลการนิเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกครั้ง สร้างความเข้าใจ และทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อการพัฒนาไม่ใช่เพื่อจุดประสงค์อื่น มีการจัดเตรียมเอกสาร และสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อรับการนิเทศ และเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม และการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดการเรียนการสอน การบันทึกหลังการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีแผน นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบครบวงจรทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง และครอบคลุม นำการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลไปพัฒนาปรับปรุงให้ต่อเนื่องกับหลักสูตร แผนการสอนในปีการศึกษาต่อไป

2. จากวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากการสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม

สมมติฐาน อาจจะเป็นเพราะว่า โดยส่วนใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จะเป็นโรงเรียนประจำ จังหวัดหรือเป็นโรงเรียนที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางด้านดนตรีเดิม อยู่ก่อนแล้ว เช่น มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้วงโยธวาทิตของโรงเรียนได้เข้าร่วมการประกวด ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับภูมิภาคจนถึงระดับนานาชาติ ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ ถึงแม้จะ มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เฉกเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แต่อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ การบริหารหลักสูตรมีความแตกต่างกัน มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของงบประมาณ แม้ว่า โรงเรียนขนาดใหญ่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) แต่งบประมาณที่ได้ มีความเหลื่อมล้ำกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำหรับการ จัดสรรงบประมาณลงมาเพื่อใช้บริหารจัดการนั้น สพฐ. จะจัดสรรงบประมาณให้ตาม จำนวนของนักเรียน คิดเป็นรายหัว ถึงแม้จะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่จำนวนนักเรียนอาจจะ เลยเกณฑ์ขั้นต่ำของการกำหนดขนาดของสถานศึกษามาจำนวนไม่มาก จึงทำให้ได้รับ งบประมาณสนับสนุนที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่อาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภายในภายนอกต่าง ๆ เช่น สมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูและผู้บริหาร ผู้มีอุปการะคุณ ได้เท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เสาวนีย์ นวลน้อย (2559) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตร ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับ โรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลในภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่สนใจในโครงการห้องเรียนดนตรี ควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เช่น มีความตระหนักและ ให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรเพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรี บรรจุโครงการ ห้องเรียนดนตรีไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดกรอบในการจัดทำ หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างชัดเจนเป็นระบบ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการเตรียม

ความพร้อมของสถานศึกษานั้น เป็นการดำเนินการที่สำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษามีความพร้อมสำหรับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่สนใจในโครงการห้องเรียนดนตรี ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ อาทิ จัดทำแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี การนำหลักสูตรดนตรีที่จัดทำขึ้นไปใช้อย่างเป็นระบบ จัดทำระบบการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาดนตรี เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรดังที่กล่าวมา จะทำให้การพัฒนาหลักสูตรนั้น มีทิศทางในการดำเนินการอย่างชัดเจน จนสามารถนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรที่ต้องการได้ ผ่านการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับสภาพ และบริบทของสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่สนใจในโครงการห้องเรียนดนตรี ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร ซึ่งการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร คือ การนำหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นไปดำเนินการ เช่น มีการออกแบบการวัดประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาดนตรี มีการสนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการ วิธีการ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีกับครูโรงเรียนอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตรดังที่กล่าวมา จะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ สามารถดำเนินการหลักสูตรได้อย่างสอดคล้องและครอบคลุมกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะผู้เรียนที่ถือว่าเป็นผลผลิตของการบริหารหลักสูตร เป็นสิ่งที่สะท้อนผลของการนำหลักสูตรไปใช้

4. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่สนใจในโครงการห้องเรียนดนตรี ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศหลักสูตร เช่น มีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ใช้ผลของการนิเทศ มาร่วมกันปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระบุระยะเวลาการดำเนินการและกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศ และการรับการนิเทศอย่างชัดเจน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศหลักสูตร เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคุณภาพครู พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน พัฒนางานด้านการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

5. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่สนใจในโครงการห้องเรียนดนตรี ควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลการบริหารหลักสูตร เช่น การประเมินหลักสูตรควรมีกระบวนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรมีแนวทางในการดำเนินการประเมินการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความเข้าใจตรงกัน ในการประเมินการบริหารหลักสูตร เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินผลการบริหารหลักสูตร จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีข้อดีหรือข้อบกพร่องตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกต้อง ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี การวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศหลักสูตรจะทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาของการนิเทศหลักสูตรว่า เป็นอย่างไร และควรมีแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

2. ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี โดยใช้การวิจัยในรูปแบบการประเมินโครงการต่าง ๆ เช่น รูปแบบการประเมินของราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริค (Kirkpatrick) เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2548). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กายทิพย์ แจ่มจันทร์. (2562). **แนวทางการบริหารหลักสูตรห้องเรียนอาชีพ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36**. การศึกษาอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- กิติมา ปรีดีดีลิก. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอ็น วาย พิล์ม.
- จินตนา ไจมา. (2559). **การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34**. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: อลีน เพลส.
- ชุตินา วาปีทะ. (2563). **การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลอุบลราชธานี**. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ทองทิพย์ มนต์รี. (2558). **การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- อัคร บัณฑิต. (2531). **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ: เอราวิถ์การพิมพ์.
- ธิดารัตน์ คักดีวีระกุล. (2556). **เอกสารประกอบการสอน วิชา ED 332 ภาคเรียนที่ 1/2556 “ผู้มีความสามารถพิเศษ”**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

- ธีระวุฒิ ประทุมพนรัตน์. (2529). **การบริหารการศึกษา**. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ธีระ รุณเจริญ. (2557). **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2534). **ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาฏฤดี จิตรรังสรรค์. (2557). **การพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตรโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการลดความสูญเปล่าในการผลิตแบบลีนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำหลักสูตรไปใช้ของครูระดับประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- น้ำอ้อย สุขเสนา. (2560). **การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ**. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2554). **การจัดการหลักสูตรและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สาธร. (2516). **หลักบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เมธี ปิลาณ์ธนานนท์. (2525). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พิทักษ์อักษร.
- รัตนา คำเพชรดี. (2559). **การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน**. วิทยานิพนธ์ ป.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- วสุ อังศุเกียรติถาวร. (2561). **การศึกษาการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

- วัชรวิ บูรณสิงห์. (2544). **การบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ ปรีนท์.
- วิรุฬ เกิดภักดี. (2551). **การศึกษากิจการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ สำนักงานเขตบางขุนเทียน**. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศศิณีภูมิลู สรรคบุรานุรักษ์ และอดิทยศ สรรคบุรานุรักษ์. (2558). การบริหารจัดการหลักสูตร ในศตวรรษที่ 21: ห้องเรียนที่กว้างเท่าโลก. **วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์**, 10(28), 1-14.
- สงกรานต์ เรืองประทีป. (2559). **การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2562). **ภาวะผู้นำทางหลักสูตร: กลยุทธ์การพัฒนาและนำหลักสูตรไปใช้** (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **โครงการห้องเรียนดนตรี**. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.obec.go.th/archives/213346>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2549). **การจัดการสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ: บทสังเคราะห์งานวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). **โครงการห้องเรียนดนตรี สพฐ.** ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำลี ทองฉิว. (2553). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2716851 การจัดการหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). **การบริหารการศึกษา: หลักการและทฤษฎี** (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

สุภัค ยมพุก, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุน การปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. **วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**, 8(2), 1476–1495.

สุมิตร คุณานุกร. (2518). **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

เสาวนีย์ นวลน้อย. (2559). **การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.

Cornbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Test** (5th ed.). New York: Harper Collins.

Hass, G. (1980). **Curriculum Planning: A New Approach**. Boston: Allyn and Bacon.

Howard, N. (2014). **What is curriculum management?** Retrieved September 3, 2021, from <http://curriqnet.com/question/what-is-curriculum-management/>

Wheeler, D. (1974). **Curriculum Process**. London: University of London.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.วรารัตน์ วรวิรักษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีสากล
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. ดร.ชญานิตย์ ยิ้มสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรการสอนและการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ดร.ณัฐพงศ์ ปันตอนตอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่อง การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ในการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อสถานศึกษาของท่าน ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อและพิจารณาให้ตรงกับความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายพิริยพงศ์ ธีมมาพิชยา

นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

โทรศัพท์ 089-5566349

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ขนาดของสถานศึกษา

- ( ) ขนาดเล็ก
- ( ) ขนาดกลาง
- ( ) ขนาดใหญ่
- ( ) ขนาดใหญ่พิเศษ

2. ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ( ) ผู้บริหารสถานศึกษา
- ( ) ครูผู้สอน
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความ จากนั้นโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับปฏิบัติตามเกณฑ์ โดยแต่ละตัวเลขมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา						
1	โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรเพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรี					
2	คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี					
3	โรงเรียนได้บรรจุโครงการห้องเรียนดนตรีไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดกรอบในการจัดทำหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างชัดเจนและเป็นระบบ					
4	โรงเรียนออกแบบหลักสูตรและสร้างหลักสูตรดนตรีที่มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ผลงานทางดนตรีของโรงเรียนที่ผ่านมาและบริบทของโรงเรียน					
5	โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเป็นระบบ					
6	โรงเรียนดำเนินวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเพียงพอและเหมาะสม					
7	โรงเรียนจัดหาครูผู้สอนและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางสำหรับการจัดการเรียนการสอนดนตรีประเภทต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและตรงกับความต้องการของหลักสูตร					
8	โรงเรียนจัดสร้างห้องปฏิบัติการทางดนตรี ห้องซ้อมดนตรีเดี่ยว ห้องซ้อมดนตรีรวมวง และจัดซื้อ จัดหาเครื่องดนตรี สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องสำหรับโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างมีคุณภาพ					
9	โรงเรียนจัดการอบรม ประชุม สัมมนาหรือส่งครูและบุคลากรไปอบรม ประชุม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรี					

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
10	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการห้องเรียนดนตรีต่อ สาธารณชน และกำหนดเกณฑ์การพิจารณารับนักเรียนเข้าศึกษา ต่อโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างชัดเจน					
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ						
11	โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรโครงการห้องเรียน ดนตรีอย่างเป็นระบบ					
12	โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับ เป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี					
13	โรงเรียนขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ กำหนดยุทธศาสตร์และนำไปสู่ การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ					
14	โรงเรียนมีการพิจารณาการออกแบบหลักสูตรโครงการห้องเรียน ดนตรีทั้งในระดับกว้างและในระดับห้องเรียน					
15	โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำ หลักสูตรเพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรีโดยเชื่อมโยงกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551					
16	โรงเรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีเวลา ในการศึกษาเพิ่มขึ้น					
17	โรงเรียนมีการทดลองใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้หลักสูตร					
18	โรงเรียนมีระบบการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร โครงการห้องเรียนดนตรี					
19	ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการออกแบบ หน่วยการเรียนรู้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชาดนตรี					

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
20	โรงเรียนได้นำหลักสูตรดนตรีที่จัดทำขึ้นไปใช้อย่างเป็นระบบ					
ด้านการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร						
21	การจัดทำหลักสูตรมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้สอดคล้องกับ เป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี					
22	การออกแบบการวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของ วิชาดนตรี					
23	เป้าหมายหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน					
24	หน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ทำให้ครูสามารถนำไปวางแผน การปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงกับโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีได้					
25	ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับ ความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่ของนักเรียน					
26	โรงเรียนมีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือพัฒนาบรรยากาศ การทำงานของครูให้เป็นครูมืออาชีพ					
27	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้าง จัดหาและใช้ ทั้งสื่อการสอนและ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนดนตรี					
28	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เครือข่ายทางสังคมในอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ ที่ให้บริการวิดีโอออนไลน์ เป็นต้น					
29	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในการเข้าร่วมประกวด ในรายการดนตรีต่าง ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ					
30	โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ ตำราเรียนที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญทาง ด้านดนตรี					
31	ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้สื่อการสอนและวิธีการสอนที่ เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี					

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
32	โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติมในรายวิชาดนตรีที่ตอบสนอง ต่อความถนัด ศักยภาพและความต้องการของนักเรียน					
33	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการ วิธีการและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีกับ ครูโรงเรียนอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี					
34	โรงเรียนมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านดนตรีอย่างต่อเนื่อง และใช้ผลการวิจัยมายกระดับคุณภาพ การจัดการศึกษาด้านดนตรี					
35	โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรดนตรี ในโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างชัดเจนและเป็นระบบ					
ด้านการนิเทศหลักสูตร						
36	โรงเรียนสร้างกระบวนการร่วมมือกันของผู้บริหารและครู เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ผ่านระบบการนิเทศ					
37	โรงเรียนมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร อย่างเป็นระบบ					
38	โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศ อย่างชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและกำหนดตัวชี้วัด ที่สามารถวัดได้					
39	กิจกรรมการนิเทศกำกับติดตามมีรูปแบบที่หลากหลาย มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้					
40	โรงเรียนระบุระยะเวลาการดำเนินการและกำหนดผู้รับผิดชอบ ในการนิเทศและการรับการนิเทศอย่างชัดเจน					
41	การนิเทศมีการใช้หลักการนิเทศ หลักการบริหารจัดการที่ หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน					
42	โรงเรียนมีการรายงานผลการดำเนินงานนิเทศ กำกับติดตาม หลักสูตร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นระยะ					

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
43	โรงเรียนใช้ผลของการนิเทศ มาร่วมกันปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน					
ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร						
44	การประเมินผลมีความครอบคลุมถึงผลการปฏิบัติกิจกรรมของ นักเรียนและตัวหลักสูตร					
45	การประเมินหลักสูตรมีกระบวนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง					
46	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความเข้าใจตรงกันในการประเมิน การบริหารหลักสูตร					
47	โรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินการประเมินการบริหารหลักสูตร อย่างเป็นระบบ					
48	โรงเรียนมีการนำผลจากการประเมินผลมาใช้พัฒนาหลักสูตร โครงการห้องเรียนดนตรีให้เป็นหลักสูตรที่มีความเฉพาะ					
49	โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการและรายงานผล การบริหารหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีต่อผู้ที่มีส่วนได้ ส่วนเสียและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
50	ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาทางดนตรี ทั้งในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละสถานศึกษา					

ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตร
โครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา							
1	โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนักและให้ ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตร เพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรี	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
2	คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร โครงการห้องเรียนดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3	โรงเรียนได้บรรจุโครงการห้องเรียน ดนตรีไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาและกำหนดกรอบในการ จัดทำหลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างชัดเจนและเป็นระบบ	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
4	โรงเรียนออกแบบหลักสูตรและสร้าง หลักสูตรดนตรีที่มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ผลงาน ทางดนตรีของโรงเรียนที่ผ่านมาและ บริบทของโรงเรียน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5	โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินการใช้ หลักสูตรในโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
6	โรงเรียนดำเนินงานแผนจัดสรร งบประมาณเพื่อใช้ในการบริหาร โครงการห้องเรียนดนตรีอย่างเพียงพอ และเหมาะสม	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7	โรงเรียนจัดหาครูผู้สอนและบุคลากรที่มี ความรู้ความสามารถเฉพาะทางสำหรับ การจัดการเรียนการสอนดนตรีประเภท ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและตรงกับ ความต้องการของหลักสูตร	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
8	โรงเรียนจัดสร้างห้องปฏิบัติการทาง ดนตรี ห้องซ้อมดนตรีเดี่ยว ห้องซ้อม ดนตรีรวมวง และจัดซื้อ จัดหาเครื่อง ดนตรี สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง สำหรับโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างมี คุณภาพ	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
9	โรงเรียนจัดการอบรม ประชุม สัมมนา หรือส่งครูและบุคลากรไปอบรม ประชุม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอน ดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
10	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการ ห้องเรียนดนตรีต่อสาธารณชน และ กำหนดเกณฑ์การพิจารณารับนักเรียน เข้าศึกษาต่อโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างชัดเจน	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ							
11	โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการ หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี อย่างเป็นระบบ	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
12	โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหาร จัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ของโครงการห้องเรียนดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
13	โรงเรียนขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ กำหนด ยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
14	โรงเรียนมีการพิจารณาการออกแบบ หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรี ทั้งในระดับกว้างและในระดับห้องเรียน	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
15	โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำหลักสูตร เพื่อใช้ในโครงการห้องเรียนดนตรี โดยเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
16	โรงเรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างเวลาเรียน ที่เอื้ออำนวยและช่วยส่งเสริมความเป็น เลิศ ตอบสนองต่อความถนัดและ ศักยภาพของผู้เรียนดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
17	โรงเรียนมีการทดลองใช้หลักสูตร โครงการห้องเรียนดนตรีในการจัดการ เรียนการสอน และพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการ ทดลองใช้หลักสูตร	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
18	โรงเรียนมีระบบการวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
19	ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกัน ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้จัดทำ หน่วยการเรียนรู้ จัดทำเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัด ประเมินผลที่เหมาะสมกับธรรมชาติของ วิชาดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
20	โรงเรียนได้นำหลักสูตรดนตรีที่จัดทำขึ้น ไปใช้อย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ด้านการสร้างความสอดคล้องของหลักสูตร							
21	การจัดทำหลักสูตรมีการกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้สอดคล้องกับ เป้าหมายของโครงการห้องเรียนดนตรี และสามารถดำเนินการใช้หลักสูตร ให้บรรลุตามเป้าหมาย	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
22	การออกแบบการวัดประเมินผล มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของ วิชาดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
23	เป้าหมายหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ มีความ สอดคล้องสัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
24	หน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ทำให้ครู สามารถนำไปวางแผนการปฏิบัติงานที่ เชื่อมโยงกับโครงการในแผนปฏิบัติการ ประจำปีได้	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
25	ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับความสามารถและ ศักยภาพที่มีอยู่ของนักเรียน	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
26	โรงเรียนมีโครงการหรือกิจกรรมที่ ส่งเสริมหรือพัฒนาบรรยากาศ การทำงานของครูให้เป็นครูมืออาชีพ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
27	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้าง จัดหาและ ใช้ทั้งสื่อการสอนและนวัตกรรมในการ จัดการเรียนการสอนดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
28	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและนักเรียน เผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบสื่อ ออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เครือข่ายทางสังคม ในอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ที่ให้บริการวิดีโอ ออนไลน์ เป็นต้น	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
29	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในการ เข้าร่วมประกวดในรายการดนตรีต่าง ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
30	โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ ตำราเรียนที่มี คุณภาพ มีมาตรฐาน มีความเหมาะสม และได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
31	ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้สื่อการสอน และวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน แต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
32	โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติมใน รายวิชาดนตรีที่ตอบสนองต่อความถนัด ศักยภาพและความต้องการของนักเรียน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
33	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้กระบวนการ วิธีการและ ประสบการณ์ในการจัดการเรียน การสอนดนตรีกับครูโรงเรียนอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
34	โรงเรียนมีการดำเนินการวิจัยและ พัฒนาการจัดการศึกษาด้านดนตรี อย่างต่อเนื่อง และใช้ผลการวิจัยมา ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านดนตรี	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
35	โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรดนตรี ในโครงการห้องเรียนดนตรีอย่างชัดเจน และเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ด้านการนิเทศหลักสูตร							
36	โรงเรียนสร้างกระบวนการร่วมมือกัน ของผู้บริหารและครู เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ผ่านระบบการนิเทศ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
37	โรงเรียนมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตร อย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
38	โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของ การดำเนินงานการนิเทศอย่างชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและกำหนด ตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
39	กิจกรรมการนิเทศกำกับติดตามมี รูปแบบที่หลากหลายมีความสอดคล้อง กับเป้าหมายที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
40	โรงเรียนระบุระยะเวลาการดำเนินการ และกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศและ การรับการนิเทศอย่างชัดเจน	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
41	การนิเทศมีการใช้หลักการนิเทศ หลักการบริหารจัดการที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพและบริบทของ โรงเรียน	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
42	โรงเรียนมีการรายงานผลการดำเนินงาน นิเทศ กำกับติดตามหลักสูตร ให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นระยะ	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
43	โรงเรียนใช้ผลของการนิเทศ มาร่วมกัน ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ด้านการประเมินผลการบริหารหลักสูตร							
44	การประเมินผลมีความครอบคลุมถึง ผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนและ ตัวหลักสูตร	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
45	การประเมินหลักสูตรมีกระบวนการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
46	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความเข้าใจ ตรงกันในการประเมินการบริหาร หลักสูตร	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
47	โรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินการ ประเมินการบริหารหลักสูตรอย่างเป็น ระบบ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	การบริหารหลักสูตรโครงการ ห้องเรียนดนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนน ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
48	โรงเรียนมีการนำผลจากการประเมินผล มาใช้พัฒนาหลักสูตรโครงการห้องเรียน ดนตรีให้เป็นหลักสูตรที่มีความเฉพาะ	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
49	โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการ ดำเนินการและรายงานผลการบริหาร หลักสูตรโครงการห้องเรียนดนตรีต่อผู้ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
50	ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อใน สถาบันการศึกษาทางดนตรี ทั้งในระดับ ก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ของแต่ละสถานศึกษา	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ค่าความเชื่อมั่น)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.941	.941	50

Item-Total Statistics

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	223.33	153.264	.635	.939
2	223.43	154.461	.514	.940
3	223.47	156.326	.363	.941
4	223.33	153.264	.635	.939
5	223.40	155.766	.412	.941
6	223.53	155.499	.434	.940
7	223.37	153.689	.588	.939
8	223.33	153.264	.635	.939
9	223.53	155.430	.439	.940
10	223.40	155.766	.412	.941
11	223.33	156.644	.352	.941

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
12	223.53	155.499	.434	.940
13	223.37	153.689	.588	.939
14	223.50	156.466	.353	.941
15	223.37	153.689	.588	.939
16	223.33	156.644	.352	.941
17	223.43	154.461	.514	.940
18	223.40	155.766	.412	.941
19	223.37	153.689	.588	.939
20	223.40	155.766	.412	.941
21	223.33	153.264	.635	.939
22	223.43	154.461	.514	.940
23	223.47	156.326	.363	.941
24	223.33	153.264	.635	.939
25	223.40	155.766	.412	.941
26	223.53	155.499	.434	.940
27	223.37	153.689	.588	.939
28	223.33	153.264	.635	.939
29	223.53	155.430	.439	.940
30	223.40	155.766	.412	.941
31	223.33	156.644	.352	.941
32	223.53	155.499	.434	.940
33	223.37	153.689	.588	.939
34	223.50	156.466	.353	.941
35	223.37	153.689	.588	.939
36	223.33	156.644	.352	.941
37	223.43	154.461	.514	.940

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
38	223.40	155.766	.412	.941
39	223.37	153.689	.588	.939
40	223.40	155.766	.412	.941
41	223.33	156.644	.352	.941
42	223.53	155.499	.434	.940
43	223.37	153.689	.588	.939
44	223.50	156.466	.353	.941
45	223.37	153.689	.588	.939
46	223.33	156.644	.352	.941
47	223.43	154.461	.514	.940
48	223.40	155.766	.412	.941
49	223.37	153.689	.588	.939
50	223.40	155.766	.412	.941

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พริยพงศ์ ธรรมมาพิชยา
วัน เดือน ปี เกิด	7 กันยายน 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดลำพูน
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2561 ศศ.ม. (ดนตรีศึกษา), มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 ค.บ. เกียรตินิยมอันดับ 2 (ดนตรีศึกษา), มหาวิทยาลัยราช ภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	119 หมู่ที่ 12 ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน
ผลงานตีพิมพ์	พริยพงศ์ ธรรมมาพิชยา. (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์). การบริหารหลักสูตร โครงการห้องเรียนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 10(1).

